

**T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE CİNSEL SAĞLIK BİLGİ VE
TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Mahmut EKMEN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZİANTEP - 2024

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Mahmut EKMEN

22.07.2024

**HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE CİNSEL SAĞLIK BİLGİ VE
TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Mahmut EKMEN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Sezer AVCI**

ÖZET

Son test karşılaştırmalı ve yarı deneysel türde olan bu araştırma, üniversite öğrencilerinin aldıkları Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı (CSÜS) eğitiminin, cinsel sağlık bilgi düzeyleri ve cinsel tutumları üzerinde olumlu katkısının olup olmadığını incelemek amacıyla yapıldı. Araştırma verileri Mardin ilinde bulunan Mardin Artuklu Üniversitesinde Sağlık ve Bakım Hizmetleri Bölümünde okuyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 240 öğrenciye Nisan 2023–Temmuz 2023 tarihlerinde uygulandı. Verilerin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu”, “Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT)” ve “Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) Kısa Formu” kullanıldı. HCTÖ alt boyutları ve CSBT toplam puan ortalamalarının CSÜS eğitimi alan üniversiteli öğrenciler ile bu eğitimi almayan öğrencilerin karşılaştırılması yapıldı. Buna göre; HCTÖ Doğum kontrolü alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan öğrencilerde, almayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde farklılaştığı [$p=0,023$], eğitim alan üniversite öğrencilerinin doğum kontrolü ile ilgili cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı. HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan öğrencilerde almayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde farklılaştığı [$p=0,023$], eğitim alan üniversite öğrencilerinin Araç olarak değerlendirme ile ilgili cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu belirlendi. CSBT toplam puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan öğrencilerde, eğitim almayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde farklılaştığı [$p<0,001$], eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel bilgi düzeylerinin eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu tespit edildi. Gençlerin CSÜS ve cinsel tutumlarının olumlu yönde düzeltilmesi konusunda daha kapsamlı çalışmaların yapılması ve CSÜS eğitimlerinin ortaöğretimde ve üniversitelerin bütün bölümlerinde yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Sağlık, Üreme Sağlığı, Cinsel Tutumlar, Üniversite Öğrencileri

**HASAN KALYONCU UNIVERSITY
GRADUATE EDUCATION INSTITUTE
DEPARTMENT of NURSING**

**EXAMINATION OF SEXUAL HEALTH KNOWLEDGE AND
ATTITUDE LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS**

Mahmut EKMEN

MASTER THESIS

**Advisor
Dr. Öğr. Üyesi Sezer AVCI**

ABSTRACT

This post-test comparative and quasi-experimental study was conducted to investigate whether the Sexual and Reproductive Health (SRH) education received by university students had a positive contribution to their sexual health knowledge levels and sexual attitudes. The research data were applied to 240 students studying in the Department of Health and Care Services at Mardin Artuklu University in Mardin province and who agreed to participate in the research between April 2023 and July 2023. The “Personal Information Form”, “Sexual Health Knowledge Test (SHKT)” and “Hendrick Sexual Attitude Scale (BSAS) Short Form” were used to collect the data. The BSAS sub-dimensions and SHKT total score averages were compared between university students who received SRH education and students who did not receive this education. Accordingly; It was determined that the BSAS Birth control sub-dimension score averages differed significantly in students who received SRH education compared to students who did not receive this education [$p=0.023$], and the sexual attitudes of university students who received education regarding birth control were more positive compared to those who did not receive education. It was determined that the mean score of the HCTS Evaluation as a Tool sub-dimension differed significantly in students who received SRH education compared to those who did not [$p=0.023$], and that the sexual attitudes of university students who received education regarding evaluation as a tool were more positive compared to those who did not. It was determined that the mean score of the SHKT differed significantly in students who received SRH education compared to those who did not [$p<0.001$], and that the sexual knowledge levels of university students who received education were more positive compared to those who did not. It is recommended that more comprehensive studies be conducted on correcting the SRH and sexual attitudes of young people in a positive way and that SRH education be widespread in secondary education and all departments of universities.

Keywords: Sexual Health, Reproductive Health, Sexual Attitudes, University Students

ÖNSÖZ

Çalışmam sürecinde desteklerini esirgemeyen Sevgili Aileme, kıymetli zamanını, değerli bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, çalışma boyunca sabırla ve titizlikle bana yol gösteren, Saygıdeğer Hocam tez danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Sezer AVCI'ya ve araştırmama gönüllü olup katılım sağlayan öğrencilere, gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Mahmut EKMEN
Gaziantep - 2024

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLO LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	x
1. GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1. Genç Yetişkinlik Kavramı	3
2.2. Cinsel Sağlıkla İlgili Tanım ve Kavramlar	3
2.2.1. Cinsiyet.....	3
2.2.3. Toplumsal cinsiyet.....	3
2.2.3. Cinsel yönelimler.....	4
2.2.4. Cinsellik.....	4
2.2.5. Cinsel kimlik	4
2.2.6. Cinsel sağlık	5
2.2.6. Cinsel tutumlar	5
2.3. Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar (CYBE)	6
3. GEREÇ VE YÖNTEM	7
3.1. Araştırmanın Amacı ve Tipi	7
3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı	7
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	8
3.4. Araştırmaya Dâhil Edilme Ölçütleri	8
3.5. Araştırmanın Etik ve Yasal Boyutu.....	8
3.6. Veri Toplama Araçları.....	9
2.2.3. Cinsel sağlık bilgi testi (CSBT).....	9
2.2.3. Hendrick cinsel tutum ölçeği (HCTÖ) kısa formu	9
3.7. Verilerin Toplanması.....	10
3.8. Verilerin Analizi	10
3.9. Araştırmanın Bağımlı ve Bağımsız Değişkenleri	12
4. BULGULAR	13
5. TARTIŞMA.....	47
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	51

6.1 Sonuçlar.....	51
6.2 neriler.....	52
KAYNAKÇA.....	53
EKLER	58
ÖZGEÇMİŞ.....	71

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1. Ölçek Puanlarına İlişkin Çarpıklık ve Basıklık ile Normallik Testi Dağılımları	11
Tablo 4.1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özelliklerine göre Dağılımı.....	13
Tablo 4.2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel/Üreme Sağlığı Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı	14
Tablo 4.3. Ölçeklerin Toplam Puan Ortalamalarının Dağılımları	15
Tablo 4.4. CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Oranların Karşılaştırılması.....	16
Tablo 4.5. CSÜS Eğitimi Alan Üniversiteli Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre HCTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	18
Tablo 4.6. CSÜS Eğitimi Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre HCTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması...	29
Tablo 4.7. CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre CSBT Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	39
Tablo 4.8. HCTÖ, Alt Boyutları ve CSBT Toplam Puan Ortalamalarının CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerine Göre Karşılaştırılması.....	44
Tablo 4.9. HCTÖ, Alt Boyutları ve CSBT Toplam Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki...	45
Tablo 4.10. Üniversiteli Öğrencilerin CSBT Toplam Puanlarının HCTÖ Toplam Puanı Üzerine Etkisi: Basit Doğrusal Regresyon Analizi.....	46

KISALTMALAR

APA	Amerikan Psikoloji Derneği
CDC	Amerika Hastalık Kontrol Ve Önleme Merkezi
CSBT	Cinsel Sağlık Bilgi Testi
CSÜS	Cinsel Sağlık-Üreme Sağlığı
CYBE	Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar
CYBH	Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EHB	Evde Hasta Bakımı
HCTÖ	Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği
MAÜ	Mardin Artuklu Üniversitesi
SBH	Sağlık Bakım Hizmetleri
SHMYO	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
TDK	Türk Dil Kurumu
YB	Yaşlı Bakım

1. GİRİŞ

Sağlık en temel insan hakkıdır. Sağlık, yaşam boyunca değişebilen dinamik bir olgudur. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ise sağlığı, “*sadece hastalık ve sakatlıkların olmaması değil, kişinin fiziksel, sosyal ve ruhsal olarak tam bir iyilik hali içinde olması*” olarak tanımlamaktadır. Sağlık, insan yaşamının tüm yönleriyle ilgilidir ve karakter farkındalığının yanı sıra yaşam kalitesinin ve memnuniyetinin iyileştirilmesini içermektedir. Mutlu, kaliteli ve başarılı bir yaşam için sağlık çok önemlidir. Sağlık kavramının çeşitli alt boyutları bulunmaktadır. En temel alt boyutlardan biri de cinsel sağlıktır. Cinsel sağlık, genel sağlık açısından en yaygın halk sağlığı sorunu olduğu ifade edilmektedir (Aydın, 2019).

Cinsellik, insan gelişiminin, yaşamının ve kişiliğinin önemli bir parçasıdır. Cinsel kimliği ve rollerini, cinsel yönelimi, erotizmi, aşk ve üremeyi içeren çok boyutlu ve karmaşık bir kavramdır ve biyolojik, sosyo-ekonomik, psikolojik, kültürel ve etik faktörlerden etkilenebilmektedir. Bireyin bütün yaşamı boyunca gelişen cinsellik, özellikle bedenin geliştiği dönemde ve üreme yeteneğinin kazanıldığı genç yetişkinlik yıllarında daha da önem kazanmaktadır (Esen ve Siyez, 2017). Genç yetişkinler toplumda cinsel olarak daha aktif ve risk alan bireylerdir ve bu nedenle üreme sağlığı açısından üzerinde durulması gereken bir gruptur. Genç yetişkinlerin içinde bulunan üniversite öğrencileri de cinsellik konusunda oldukça deneyimsiz ve risk altında olabilmektedir (Akalpler ve Eroğlu, 2015).

Üniversite öğrencilerinin ailelerinden ayrı kalmaları nedeniyle bağımsızlık kazanmaları, gençlik dönemine özgü merak ve öğrenme isteği, dövme yaptırma ve uyuşturucu kullanımı gibi cinsel deneyimlere yönelik istekleri nedeniyle cinsel yolla bulaşan hastalıklara (CYBH) yakalanma riski artmaktadır (Ünsar vd., 2019). Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (CYBE) özellikle en yüksek enfeksiyon oranlarına sahip olan 15-24 yaş arası gençler için büyük bir endişe nedenidir. Birçok CYBE asemptomatiktir ve tedavi edilmezse infertiliteye veya erken ölüme neden olabilmektedir (Anderson vd., 2020). Yapılan çalışmalarda, gençlerin büyük bir kısmının ilk cinsel deneyimlerini planlamadan ve yeterli korunma önlemlerini almadan yaşadıklarını göstermektedir. (Aydın, 2019; Siyez ve Siyez, 2009). Gençler, genellikle öpüşmek, okşamak ve benzeri sınırlı cinsel davranışlarla cinsel hayatının sınırlarını artırmaktadır bunun sonucunda da güvenli olarak görülmeyen davranışlara açık hale gelebilmektedir (Özkan vd., 2020). Riskli cinsel davranışlar, sağlıkla ilgili birçok

olumsuz sonuca ve halk sağlığı sorunlarına, özellikle CYBE'ye ve istenmeyen gebeliklere yol açabilir. Yüksek riskli cinsel davranışlar arasında ilk cinsel ilişkide daha genç yaşta olmak, birden çok eşe veya geçici eşe sahip olmak, uygunsuz doğum kontrol yöntemi kullanımı ve cinsel ilişkiden önce uyuşturucu ve alkol kullanımı yer almaktadır. Dünyada ve ülkemizde giderek yaygınlaşan CYBH'ler her yaştan insanı özellikle de gençleri etkilemektedir (McCoy vd., 2016; Pinyopornpanish vd., 2017). Amerika Hastalık Kontrol ve nleme Merkezinin (CDC) 2018 yılı raporuna göre; 15 ile 24 yaşları arasındaki gençler cinsel olarak aktif olan nüfusun yüzde 25'inden fazlasını oluşturduğunu belirtmektedir. Buna karşın gençlerin her yıl yaklaşık 26 milyon yeni CYBE'nin yaklaşık yarısını oluşturduğu tahmin edilmektedir (CDC, 2024). Türkiye'de Halk Sağlığı Genel Müdürlüğünün 2023 yılında yayınladığı rapora göre; 25-29 yaş grubunun cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanma konusunda diğer bütün yaş gruplarına göre daha yüksek sayıda olduğunu saptamıştır (HIV- AIDS İstatistikleri, 2023). Genel olarak bakıldığında cinsel problemlerin en önemli sebepleri eğitimsizlik, cehalet, toplumun cinselliğe yaklaşımı, n hüküm ve tabular, tre ve görenekler, ruhsal nedenler ve stres olarak ifade edilmektedir (zkan vd., 2020). Bundan dolayı cinsel sağlığın önemi, bu alanda sağlık eğitiminin gerekliliğine işaret etmektedir. Cinsel sağlık eğitimi, özellikle cinsiyet ve sağlıklı cinsel davranış hakkında çeşitli bilgiler üretmeyi amaçlayan bir dizi girişimi içermektedir (Aydın, 2019).

Üniversite ğrencilerinin bilgi eksikliklerinden kaynaklı olarak ortaya çıkabilecek riskli cinsel davranışlar, istenmeyen gebelikler, düşük ve doğumlara bağlı olarak gelişecek sağlık sorunları ile CYBH'den korunabilmeleri ve cinsel açıdan sağlıklı olmaları gereklidir. Bunun için bu öğrencilere cinsel sağlık eğitimi verilmesi ve cinsel sağlıkla ilgili bilgilerini ve cinsel tutumlarını belirleyen çalışmaların yapılması önemli hale gelmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın yapılmasına gerek duyulmuştur. Yapılan araştırmanın öğrencilerin cinsel sağlık ile ilgili bilgi seviyelerini ve cinsel tutumlarını saptayarak bu konuda alan yazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Araştırma sonucunda öğrencilere verilen cinsel sağlık eğitiminin cinsel sağlık bilgi düzeyi ve cinsel tutumunu nasıl etkileyeceği görülecektir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Genç Yetişkinlik Kavramı

DSÖ 15-24 yaş aralığındaki bireyleri genç yetişkin olarak tanımlamıştır. Gençlik dönemi, cinsel sağlığın, alışkanlıkların ve davranışların yerleşme dönemi olup (Cüceloğlu, 2018), Türkiye’de genç nüfusu toplam nüfus içinde %15,2 gibi yüksek bir oran ile büyük önem taşımaktadır (TÜİK, 2022). Sağlıklı nesillerin devamının sağlanması için gençlik döneminde sağlıklı davranışların kazanılması ve bu dönemin sağlıklı geçirilmesi, önem arz edebilmektedir (Kazu, 2019). Gençlerin tutum ve davranışları, büyüme ve gelişim dönemlerinde fiziksel, duygusal ve zihinsel değişikliklere uğrar. Bu davranışların şekillendiği, karar verme ve sorumluluk algılarının gelişmeye başladığı, sağlıkla ilgili inançların şekillendiği yetişkinliğe geçiş döneminde yaşadıkları değişimler için gençler desteğe ihtiyaç duyabilirler (Köprülü, 2022).

2.2. Cinsel Sağlıkla İlgili Tanım ve Kavramlar

2.2.1. Cinsiyet

Türk Dil Kurumu (TDK) cinsiyeti “*Bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişi ayırt ettiren yaradılış özelliği, eşey, cinslik, seks*” olarak tanımlamaktadır (TDK, 2019). Amerikan Psikoloji Derneği (APA)’ya göre ise cinsiyet; bir bireyin biyolojik durumunu kadın, erkek ya da interseks (erkek/dişi beden kavramlarının dışında çeşitli cinsiyet özelliklerinden herhangi biriyle doğan kişi) olarak tanımlamasıdır (APA, 2015).

2.2.2. Toplumsal cinsiyet

Toplumsal cinsiyet, erkeklerin ve kadınların biyolojik cinsiyetlerini nasıl gördükleri, düşündükleri ve nasıl davranışları beklendiği ile ilgili olarak kadınlık ve erkekliğin değerlerini, değerlendirmelerini ve rollerini açıklamayı amaçlayan çok boyutlu bir kavramdır. Toplumsal cinsiyet kavramı, toplum tarafından belirlenen kadın ve erkeğin rol ve sorumluluklarını ifade eder. Toplumsal yapının bir sonucudur. Cinsiyet kavramı tarih boyunca farklı toplumlarda ve aynı toplum içerisinde zamanla değişebilmektedir (Altınova ve Duyan, 2013; Üstgörül vd., 2020).

Toplumsal cinsiyet rolleri; cinsiyetle ilgili toplum tarafından geleneksel olarak belirlenen özellikleri ve davranışları tanımlar. Bireyler arasındaki biyolojik farklılıklar,

toplumun haklarına, statüsüne kadın ve erkeğe uygun görülen kişilik özelliklerine göre şekillenebilmektedir (Aydın vd., 2016).

2.2.3. Cinsel yönelimler

Cinsel yönelim, bir bireyin duygusal, cinsel ve romantik olarak ilgi duyduğu ve çekici bulduğu kişilerin cinsiyetini ifade eder (APA, 2015). Cinsel yönelim kavramsal olarak cinsel kimlik, cinsel davranış ve cinsel çekicilik olmak üzere üç ana boyuttan oluşmaktadır (Patterson vd., 2017). Kişinin cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi (gey, lezbiyen, biseksüel veya heteroseksüel) olarak tanımlanır. Cinsel davranış ile kişinin seks partnerinin cinsiyeti (yani aynı cinsiyetten, farklı cinsiyetten veya her iki cinsiyetten bireyler) olarak ifade edilebilmektedir. Cinsel çekicilik ise kişinin çekici olduğunu hissettiği bireylerin cinsiyeti veya cinsel kimliği yani hangi cinse karşı cinsel ilgi duyduğu anlamına gelebilmektedir (Köprülü, 2022; Phillips vd., 2019).

2.2.4. Cinsellik

Cinsellik kavramı sadece fiziksel bir kavram değil aynı zamanda duygusal, entelektüel ve sosyal bütünlüğü sağlayan, kişiliği zenginleştiren, iletişimi ve sevgiyi paylaşmayı olumlu yönde etkileyen bir sağlık durumu olarak tanımlanmaktadır (Duman, 2019). Başka bir deyişle cinsellik türün üremesini ve devamını sağlayan, varlığını ve sosyalleşmesini kişinin kendi içsel ve bedensel arzularıyla dengede tutan ve pozitif olarak değerlendirilen bir kuvvet olarak görülebilmektedir (Evcili ve Gölbaşı, 2017). Cinsellik, bireyin doğumuyla başlayan ve yaşamı boyunca devam eden içgüdüsel ve çok boyutlu bir kavramdır. İnsan olmanın temel gerekliliklerindendir ve cinsel kimlik, erotizm, duygusal bağlanma/sevgi, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim ve üreme kavramlarını içerir. Cinsellik, biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, kültürel, etik, ahlaki ve dini/ruhsal faktörlerin karşılıklı etkileşiminin sonucudur. Cinsellik tüm bu unsurları içerir, ancak hepsinin yaşanması veya ifade edilmesi gerekmez. Kısacası cinsellik hissedilen, düşünülen ve yapılan her şeyde deneyimlenir ve ifade edilir (Köprülü, 2022).

2.2.5. Cinsel kimlik

Cinsel kimlik; bireyin erkeklik veya kadınlık ile ilgili olarak kendisine ve vücuduna bakışı ve kabulüdür. Kültür, aile, arkadaşlar ve çevre gibi birçok faktör cinsel kimliğinin oluşumunu etkiler. Bu süreçte gençler cinsel yapıları ve yeterlilikleri ile ilgili sorunlar yaşayabilirler. Kendilerini başkalarıyla karşılaştırabilir ve başkalarının onları nasıl gördüğünü ve algıladığını merak edebilirler. Gençlerin zamanla cinsel yapılarını

ve yeteneklerini kabullenmesiyle cinsel kimlikleri olgunlaşmaktadır (Öztürk ve Uluşahin, 2016).

Ergenlik; bireysel cinsel kimliğin oluştuğu ve cinsiyet gelişiminin tamamlandığı bir dönemdir. Cinsel kimliğinin gelişimi, gençlerin kız veya erkek olarak nasıl göründüklerini, hissettiklerini ve davrandıklarını anlama çabalarıyla yakından ilgilidir. Genç bireyin toplum içindeki yerini, ailesi ve arkadaşları arasında üstlendiği rolleri, sosyal becerileri, başkalarının gözünde nasıl görüldüğünü anlama çabası, gencin içinde bulunduğu toplumu etkileyebilmektedir. Toplumdaki yerini anlama gayreti ise cinsel kimliğin oluşumu üzerinde etkili olabilmektedir (Collins vd., 2009; Evcili ve Gölbaşı, 2017). Özellikle bu dönemde edinilen cinsel mitler gençlerin cinsel kimliklerinin gelişimini olumsuz etkileyerek cinsellik ve cinsel sağlık kavramlarına olumsuz anlam yüklemelerine yol açabilmektedir (Evcili ve Gölbaşı, 2017).

2.2.6. Cinsel sağlık

Fiziksel ve zihinsel sağlığın önemli bir bileşeni olarak kabul edilmektedir. Cinsel sağlık ve esenlik, insanların sorumlu, güvenli ve tatmin edici cinsel deneyimler yaşamaları için temel oluşturan, sekse ve ilişkiye yönelik olumlu ve saygılı tutumlardır. Bu yaklaşım, kişinin CYBH, istenmeyen gebelik, zorlama, ayrımcılık ve şiddet riski olmadan cinselliğini ifade edebilmesidir (Evcili ve Gölbaşı, 2017). Ancak gençlik döneminde özellikle yoksulluk ve toplumsal eşitsizlik bağlamında edinilen riskli cinsel davranışların, Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı (CSÜS) ile genel iyilik hali üzerinde direk ve dolaylı olumsuz etkileri vardır. Gençlerin, CSÜS hizmetlerine yeterince ulaşamaması ve üreme haklarını kullanamaması bir diğer önemli problemidir (UNFPA, 2015; Evcili ve Gölbaşı, 2017).

2.2.6. Cinsel tutumlar

Cinsel tutumlar, kişinin kendisi ve başkaları için cinselliğin etiği, ahlakı ve uygunluğuna ilişkin anlayışını çerçeveleyen inançlar ve değerlerdir. Erken çocukluk döneminde oluşmaya başlar, aile kökeni ve akran grubu etkileşimleri, resmi ve gayri resmi cinsel eğitim, medya maruziyeti ve dini öğretiler gibi bireysel deneyimlerle ve sosyalleşme süreçleriyle yaşam boyu gelişmeye devam eder (Litam ve Speciale, 2021). Cinsel tutumlar genellikle cinsel karar alma sürecinde yol gösterici bir pusula görevi görür ve cinsel davranışlar (örneğin ilk cinsel deneyim yaşı, daha güvenli seks uygulamaları, pornografi izleme, mastürbasyon ve cinsel iletişim), cinsel ve ilişkisel tatmin ve cinsel utanç dahil olmak üzere çok sayıda biyopsikososyal sorunla güçlü ilişkiler içerisindedir (Marcinechová ve Záhorecová, 2020; Litam, vd., 2022).

2.3. Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar (CYBE)

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (CYBE), en yaygın görülen akut bulaşıcı hastalıklardan biridir ve dünya genelinde önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görülmeye devam etmektedir (Rowley vd., 2019). Çoğu CYBE yaşamı tehdit edici olmasada, dünya çapında CYBE'lere yakalanan çok sayıda insan hem kendi aile bütçelerinin hem de ulusal sağlık sistemlerinin bütçelerine önemli bir yük bindirmekte ve bu durum bireylerin yaşam kalitesini düşürmektedir. Ancak bazı CYBE'ler tedavi edilmezse, üreme ve yenidoğan sağlığını tehdit eden ciddi sonuçlara neden olabilir (WHO, 2018).

CYBE, dünya çapında ciddi bir sağlık ve ekonomik yük oluşturmasına rağmen tarihsel olarak, halk sağlığı önceliği açısından büyük ölçüde göz ardı edilmiştir. 1960'larda ki, büyük toplumsal değişimler ve oral kontraseptif hapların yaygınlaşması daha fazla cinsel özgürleşmeye yol açmıştır. Bunun sonucunda da birçok sanayileşmiş ülke, CYBE'lerde artan eğilimler bildirmiş ve halk sağlığı sorunu olarak tanınması için tarama ve gözetim programları oluşturmuştur (Zheng vd., 2022).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı ve Tipi

Son test karşılaştırmalı ve yarı deneysel türdedir. Yaşlı Bakımı (YB) ve Evde Hasta Bakımı (EHB) Programı'nda ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler 2022-2023 güz döneminde “Halk Sağlığı” dersi kapsamında üç hafta süren cinsel/üreme sağlığı ile ilgili konuların olduğu dersi yüz yüze almışlardır. Bu dersi alan tüm öğrenciler bu süreç içerisinde eğitime aktif olarak katılmışlardır. Bu yüzden araştırmada, bu dersi almayan birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerle ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsel sağlık bilgi ve tutum düzeylerinin belirlenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Bu amaçlar doğrultusunda araştırma soruları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1. Öğrencilerin cinsel sağlık bilgi ve tutumları ne düzeydedir?
2. Cinsel/üreme sağlığı eğitimi alan ve almayan öğrencilerin, cinsel sağlık bilgi ve tutumları arasında fark var mıdır?
3. Öğrencilere verilen cinsel/üreme sağlık eğitiminin cinsel tutum üzerinde olumlu faydası var mıdır?

Araştırmanın hipotezleri ise aşağıda verilmiştir.

H1: Üniversite öğrencilerine verilen cinsel/üreme sağlığı eğitimi olumlu cinsel tutum davranışlarını artırır.

H2: Üniversite öğrencilerine verilen cinsel/üreme sağlığı eğitimi cinsel bilgi düzeylerini artırır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırmaya Mardin Artuklu Üniversitesi (MAÜ), Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu (SHMYO) bünyesinde bulunan Sağlık Bakım Hizmetleri (SBH) Bölümü YB ve EHB Programı'nda öğrenim gören öğrenciler dahil edilmiştir. Bu programlarda öğrenim gören ikinci sınıfta olan öğrenciler 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde 3 hafta boyunca haftada 2 saat cinsel/üreme sağlığı ile ilgili ders almışlardır. Birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ise belirtilen konu ile ilgili 2022-2023 eğitim öğretim döneminde hem güz hem de bahar döneminde ders almamışlardır. Çalışmanın verileri de belirtilen programlarda birinci ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerden 2022-2023 eğitim öğretim bahar döneminde toplanmıştır.

Üniversitede, ayrıca Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümünde; İlk ve Acil Yardım, Tıbbi Laboratuvar, Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama ve Tıbbi Sekreterlik Programları, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümünde; Çocuk Gelişimi Programı ve Dişçilik Hizmetleri Bölümünde ise Diş Protez Teknolojisi Programlarında eğitim/öğretime devam edilmektedir.

3.3.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

MAÜ, SHMYO, SBH Bölümünde YB ve EHB Programı'nda öğrenim gören 01.01.2023 tarihi itibarıyla 425 öğrenci evreni oluşturmaktadır. *"Uygun örnekleme, "birimlerin halihazırda mevcut olan ve evreni temsil etmeye uygun olduğu düşünülen birimler arasından seçildiği örnekleme"* olarak tanımlanır (Tuna, 2016). Literatüre göre ölçekte yer alan madde sayısının en düşük 5-10 katına kadar sayıda katılımcının örnekleme dahil olmasının yeterli olduğu belirtilmektedir (Esin, 2014; Sarıtepeci, 2018). Bu çalışmada, yapılan normallik varsayımı ve uç değer analizleri sonucunda 12 anket verisinin uç veri olduğu ve normallik varsayımını ciddi anlamda etkiledikleri için örneklemden çıkarılmıştır. Çıkarılan anket numaraları şunlardır; 17-23-58-76-81-125-143-164-181-203-207-244. Çalışma 240 öğrenci ile yürütülmüştür.

3.4. Araştırmaya Dâhil Edilme Ölçütleri

Araştırmaya katılmayı kabul eden MAÜ, SHMYO'nun SBH Bölümü YB ve EHB Programlarında okuyan öğrenciler dahil edilmiştir.

3.5. Araştırmanın Etik ve Yasal Boyutu

Araştırmanın gerçekleştirilmesi için öncelikle Hasan Kalyoncu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu kararı alındıktan sonra Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nun 28.01.2023 tarihli toplantısında 2023/5 nolu karar numarasıyla etik açıdan onay alınmıştır (Ek-1). Araştırmanın dâhil edilme kriterlerine uyan bireylere; bu tez araştırmasının amacını, önemini ve daha sonrasında tez verilerine ne zaman ve nasıl erişim sağlayabileceği anlatıldıktan sonra araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllü kişilerden Gönüllüleri Bilgilendirme ve Olur (Rıza) formu alınmıştır (Ek-2). Ölçekleri kullanmak için Doç. Dr. Funda Evcili ve Uzm. Dr. Özgür Karaçam'dan e-mail yoluyla izin alınmıştır (Ek-3 ve Ek-4).

3.6. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu”, “Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT)” ve “Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) Kısa Formu” kullanıldı.

“Kişisel Bilgi Formu”nda üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri (yaş, cinsiyet, anne- baba eğitim düzeyi vb.), cinsel/üreme sağlık ile ilgili eğitim alma durumları gibi toplam 17 soru yer almaktadır (Ek-5).

3.6.1. Cinsel sağlık bilgi testi (CSBT)

"2017 yılında Evcili ve Gölbaşı tarafından geliştirilmiş olup geçerlik ve güvenilirliği test edilmiştir. CSBT öğrencilerin cinsellik ve cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Test toplam 40 sorudan oluşmaktadır, "cinsel sağlık-üreme sağlığı (1 soru), cinselliğe ilişkin evrensel değerler (1 soru), cinsel kimliğin oluşumu (4 soru), cinsel yönelim (3 soru), cinsiyet (3 soru), üreme sistemi anatomisi (3 soru), cinsel ilişki/cinsel doyum (4 soru), üreme fizyolojisi (3 soru), doğum kontrolü (6 soru), cinsel yolla bulaşan hastalıklar (7 soru), cinsel şiddet (3 soru), güvenli cinsel davranışlar (2 soru)" olmak üzere 12 konu başlığından oluşmaktadır. Ölçekteki her bir soruya verilen doğru cevap 1 puan, cevaplanmayan veya yanlış verilen cevap ise 0 puan üzerinden değerlendirilmektedir. Buna göre ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puan 0-40 arasında değişmekte olup, alınan yüksek puan daha fazla cinsel sağlık bilgisine sahip olma durumunu göstermektedir. CSBT'nin Cronbach alfa güvenilirliği katsayısı 0,88 olarak bulunmuştur (Evcili ve Gölbaşı, 2017). Bizim çalışmamızda ise Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı $\alpha=0,726$ olarak hesaplandı. Bir ölçeğin güvenilirlik düzeyinin $0,7 \leq \alpha \leq 0,9$ arasında olması iyi bir güvenilirliğe, $0,9 < \alpha$ olması ise mükemmel bir güvenilirliğe sahip olduğunu işaret etmektedir (Kılıç, 2016). (Ek-6).

3.6.2. Hendrick cinsel tutum ölçeği (HCTÖ) kısa formu

Ölçek "Hendrick ve diğerleri (2006) tarafından cinsel tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Karaçam ve diğerleri (2012) tarafından yapılmıştır. Ölçek dört alt boyuttan (onaylayıcılık, doğum kontrolü, paylaşım ve araç olarak değerlendirme) oluşmakta olup toplam 23 madde içermektedir. Her madde 1 ila 5 puan arasında derecelendirilir. Ölçekte doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutundaki sorular ters puanlanmaktadır. Ölçeğin onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme alt boyutlarından alınan yüksek puanlar

bireyin ideal, sağlıklı ve dengeli bir cinsel tutuma sahip olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca ters kodlanan doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutlarından alınan yüksek puanlar ise bireyin kendini merkeze alan cinsel yaşam içerisinde olduğunu ve cinsel tutumunun idealden uzak olduğunu göstermektedir. Ölçek toplam puanını yüksek olan katılımcılar ideal, sağlıklı ve dengeli bir cinsel tutuma sahip olduğunu gösterirken, düşük puan alan katılımcıların ise kendini merkeze alan cinsel yaşam içerisinde olduğunu ve cinsel tutumunun idealden uzak olduğunu ifade etmektedir” (Hendrick vd., 2006; Karaçam vd., 2012).

Cronbach alfa katsayısı Onaylayıcılık alt boyutu için 0,86; Doğum kontrolü alt boyutu için 0,84; Paylaşım alt boyutu için 0,66; Araç olarak değerlendirme alt boyutu için 0,69 olarak bulunmuştur (Karaçam vd., 2012). Bizim çalışmamızda ise HCTÖ Cronbach alfa güvenirlik katsayısı $\alpha=0,807$ olarak hesaplandı. Alt ölçek güvenirlik katsayıları ise Onaylayıcılık $\alpha=0,748$, Doğum kontrolü $\alpha=0,649$, Paylaşım $\alpha=0,684$ ve Araç olarak değerlendirme $\alpha=0,712$ olarak bulundu (Ek-7).

3.7. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, “Halk Sağlığı” dersi kapsamında üç hafta süren cinsel/üreme sağlığı ile ilgili konuların olduğu dersi almayan birinci sınıfta ve bu dersi alan ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerden 2022-2023 güz dönemi eğitim-öğretim süreci bittikten yaklaşık 6 hafta sonra 2022-2023 bahar döneminde toplandı.

Şubat 2023 yılında Kahramanmaraş merkezli depremler sonucu üniversitelerde çevrim içi eğitime geçilmesinden dolayı veri toplama formları araştırmacı tarafından öğrencilere WhatsApp sınıf gruplarından, Google Formda oluşturulan anketin linki gönderilerek, çevrim içi olarak toplandı.

3.8. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler Statistical Package for Social Sciences (SPSS) programı kullanılarak analiz edildi. Normal dağılım özelliği gösteren sürekli değişkenlere ait veriler ortalama (Ort.) ve standart sapma (SS) ile, kategorik değişkenlere ait veriler sayı (n) ve yüzde (%) kullanılarak raporlandı.

Sürekli bağımlı değişkenlerin normallik dağılımı için Kolmogorov-Smirnov normallik testinin anlamsız çıkması ($p>0,05$), çarpıklık-basıklık değerleri için çarpıklık ve basıklık katsayılarının $\pm 1,5$ veya $\pm 1,0$ sınırları içinde 0’a yakın olması, histogram grafiğinde çan eğrisinin aranması ve Normal Q-Q Plot grafiğindeki noktaların 45

derecelik çizgi üzerinde veya yakınında olması ve aritmetik ortalama, mod ve medyanın birbirine eşit ya da yakın olması beklenmektedir (Cevahir, 2020; Pallant, 2021; Tabachnick ve Fidell, 2019). Ölçek toplamı sürekli değişkenlerin yukarıdaki özelliklerin büyük çoğunluğunu sağlaması sebebiyle parametrik testlerden yararlanıldı (Tablo 3.1).

İki gruba sahip değişkenlerde (Örneğin; Cinsiyet: Kadın-Erkek; Medeni durum: Evli-Bekâr) bağımsız örneklem t testi (Independent samples t test) uygulandı. En az üç ve üzeri grubu bulunan değişkenlerde (Örneğin; Gelir durumu: Düşük-Orta-Yüksek) tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) kullanıldı. Tek yönlü varyans analizinde varyansların homojen dağılmadığı durumlarda Welch test (*Robust test in one way heteroscedastic ANOVA*) kullanıldı (Harrison vd., 2021; Jan ve Shieh, 2013; Yılmaz ve Özdemir, 2016). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için post hoc çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe ve Tamhane's T2 testleri kullanıldı. Saptanan farklar "1-2-3-4" rakamları ve ">" büyüktür simgesi ile gösterildi. Sürekli değişkenler arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi ile değerlendirildi. Korelasyon katsayısı $r = 0,1-0,3$ arası zayıf, $r = 0,3-0,7$ arası orta, $r = 0,7-1,0$ arası yüksek düzeyde ilişkiyi ifade etmektedir (Harrison vd., 2021). CSBT puanının HCTÖ puanı üzerindeki etkisini belirlemek için basit doğrusal regresyon analizi yapıldı. Ölçek toplamı ve alt ölçek güvenirlik analizleri Cronbach alfa ve KR-20 yöntemi kullanılarak hesaplandı. Yapılan tüm testlerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Tablo 3.1. Ölçek Puanlarına İlişkin Çarpıklık ve Basıklık ile Normallik Testi Dağılımları

	Çarpıklık		Basıklık	
	İstatistik Değer	SH	İstatistik Değer	SH
HCTÖ	-0,376	0,157	0,125	0,313
Onaylayıcılık	-0,721	0,157	0,081	0,313
Doğum kontrolü	-0,371	0,157	0,159	0,313
Paylaşım	-0,776	0,157	0,384	0,313
Araç olarak değerlendirme	0,330	0,157	0,139	0,313
CSBT	-0,301	0,157	-0,269	0,313

Sd: Serbestlik derecesi, **SH:** Standart hata

3.9. Araştırmanın Bağımlı ve Bağımsız Değişkenleri

Bağımlı Değişkenler: Araştırmamızda kullandığımız; “Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT)” ve “Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) Kısa Formu” araştırmamızın bağımlı değişkenidir.

Bağımsız Değişkenler: Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri (yaş, cinsiyet, anne- baba eğitim düzeyi vb.), cinsel/üreme sağlığı ile ilgili eğitim alma durumları gibi sorularımız araştırmamızın bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır.

3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma belirtilen üniversite öğrencilerinde yapıldığından, burada elde edilen sonuçlar belirtilen evrenin tamamına genellenememektedir.

“Halk Sağlığı” dersi kapsamında üç hafta süren cinsel/üreme sağlığı ile ilgili konuların olduğu dersi öğrenciler yüz yüze almışken, deprem nedeniyle araştırma verilerinin online olarak toplanması çalışmanın sınırlılığıdır.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özelliklerine göre Dağılımı (n=240)

Sosyodemografik Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş (grup)		
20 yaş	52	21,7
21 yaş	80	33,3
22 yaş	52	21,7
23 yaş ve üzeri	56	23,3
Cinsiyet		
Kadın	176	73,3
Erkek	64	26,7
Okuduğu sınıf		
Birinci sınıf	104	43,3
İkinci sınıf	136	56,7
Okuduğu bölüm		
Yaşlı bakımı	111	46,3
Evde hasta bakımı	129	53,8
Yaşanılan yer		
Köy	28	11,7
İlçe	104	43,3
Şehir	60	25,0
Büyükşehir	48	20,0
Birlikte yaşanan kişiler		
Yalnız	12	5,0
Aile ile birlikte	192	80,0
Arkadaşlar ile birlikte	36	15,0
Anne eğitim düzeyi		
Okuryazar değil	112	46,7
Okuryazar	28	11,7
İlkokul mezunu	52	21,7
Ortaokul mezunu	16	6,7
Lise mezunu	20	8,3
Yüksekokul/Üniversite mezunu	12	5,0
Anne çalışma durumu		
Çalışıyor	4	1,7
Çalışmıyor	236	98,3
Baba eğitim düzeyi		
Okuryazar değil	4	1,7
Okuryazar	12	5,0
İlkokul mezunu	100	41,7
Ortaokul mezunu	72	30,0
Lise mezunu	44	18,3
Yüksekokul/Üniversite mezunu	8	3,3
Baba çalışma durumu		
Çalışıyor	136	56,7
Çalışmıyor	104	43,3
Aile tipi		
Geniş aile	112	46,7
Çekirdek aile	128	53,3
Toplam	240	100,0

Üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 4.1’de yer almaktadır. Buna göre, öğrencilerin %33,3’ünün 21 yaşında ve %73,3’ünün kadın olduğu, %56,7’sinin ikinci sınıfta ve %53,8’inin evde hasta bakımı bölümünde öğrenim gördüğü belirlendi. Öğrencilerin %43,3’ünün bir ilçede yaşadığı, %80,0’inin ailesi ile birlikte konakladığı, %46,7’sinin anne eğitim düzeyinin okuryazar olmadığı, %98,3’ünün annesinin herhangi bir işte çalışmadığı, %41,7’sinin baba eğitim düzeyinin ilkokul mezunu olduğu ve %56,7’sinin babasının gelir getiren bir işte çalıştığı bulundu. Çekirdek ailede yaşayan öğrencilerin oranı %53,3 olarak saptandı.

Tablo 4.2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel/Üreme Sağlığı Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı (n=240)

Değişkenler	Sayı (n)	Yüzde (%)
CSÜS eğitimi alma durumu		
Aldım	112	46,7
Almadım	128	53,3
CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu (n=112)		
Yetersiz	24	21,4
Kısmen yeterli	64	57,2
Yeterli	24	21,4
CYBE bilme durumu		
Bilgin var	176	73,3
Bilgin yok	64	26,7
Cinsellikle ilgili ilk bilgilerin alındığı kişi/yer*		
Anne	24	10,0
Kardeş	12	5,0
Arkadaş	60	25,0
Kitap/gazete/dergi	52	21,7
Radyo/televizyon	8	3,3
Bilgisayar/internet	108	45,0
Öğretmen	144	60,0
Sağlık personeli	36	15,0
Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu		
Yetersiz	60	25,0
Kısmen yeterli	120	50,0
Yeterli	60	25,0
CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu		
Gerekli	220	91,7
Gereksiz	20	8,3
Toplam	240	100,0

* Çoktan seçmeli değişken, yüzde değerleri her biri için ayrı ayrı hesaplandı.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %53,3’ünün CSÜS eğitimi almadığı tespit edildi. Eğitim alan öğrencilerin %57,2’si CSÜS eğitimlerini kısmen yeterli buldu. CYBE hakkında bilgisi olan öğrencilerin oranı %73,3 olarak bulunurken %60,0 ve %45,0 oranında öğrencinin cinsellikle ilgili bilgilere öğretmeninden ve bilgisayar veya

internet yoluyla ulaştığı saptandı. Öğrencilerin %50,0'si cinsellikle ilgili bilgilerinin kısmen yeterli bulurken, CSÜS eğitimlerini gerekli bulanların oranı %91,7 olarak tespit edildi (Tablo 4.2).

Tablo 4.3. Ölçeklerin Toplam Puan Ortalamalarının Dağılımları

Ölçek ve alt boyutlar	frekans	Beklenen	Gözlenen	Ort.±SS	Madde
		Min.-Maks.	Min.-Maks.		Ort.±SS
HCTÖ	23	23-115	65-97	83,47±6,79	3,63±0,30
Onaylayıcılık	10	10-50	27-50	41,48±5,35	4,15±0,54
Doğum kontrolü	3	3-15	6-15	11,63±2,05	3,88±0,68
Paylaşım	5	5-25	5-20	14,23±3,47	2,85±0,69
Araç olarak değerlendirme	5	5-25	9-25	16,12±3,48	3,22±0,70
CSBT	40	0-40	10-33	22,65±5,29	-

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart sapma, **Min.:** Minimum değer, **Maks.:** Maksimum değer

HCTÖ: Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği

CSBT: Cinsel Sağlık Bilgi Testi

Araştırmaya katılan 240 üniversite öğrencisinin HCTÖ toplam ve alt boyut puan ortalamaları ile CSBT puan ortalamalarının dağılımları Tablo 4.3'te yer almaktadır.

Öğrencilerin HCTÖ puanları 65-97 aralığında olup, toplam puan ortalaması 83,47±6,79 olarak bulundu. Alt ölçek puan ortalamalarına bakıldığında, Onaylayıcılık 41,48±5,35, Doğum kontrolü 11,63±2,05, Paylaşım 14,23±3,47 ve Araç olarak değerlendirme 16,12±3,48 olarak hesaplandı. CSBT puanları 10-33 aralığında olup, toplam puan ortalaması 22,65±5,29 olarak saptandı (Tablo 4.3).

Tablo 4.4. CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Oranların Karşılaştırılması (n=240)

Sosyo-demografik Özellikler	Eğitim Alanlar		Eğitim Almayanlar		Toplam		Test/p
	n	%	n	%	n	%	
Yaş (kategorik)							
20 yaş	24	21,4	28	21,9	52	21,7	7,927 ¹
21 yaş	28	25,0	52	40,6	80	33,3	0,048
22 yaş	28	25,0	24	18,8	52	21,7	Sd:3
23 yaş ve üzeri	32	28,6	24	18,8	56	23,3	
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	
Cinsiyet							
Kadın	72	64,3	104	81,3	176	73,3	7,944 ²
Erkek	40	35,7	24	18,8	64	26,7	0,005
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1
Okuduğu sınıf							
Birinci sınıf	32	28,6	72	56,3	104	43,3	17,526 ²
İkinci sınıf	80	71,4	56	43,8	136	56,7	<0,001
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1
Okuduğu bölüm							
Yaşlı bakımı	61	54,5	50	39,1	111	46,3	5,097 ²
Evde hasta bakımı	51	45,5	78	60,9	129	53,8	0,024
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1
Yaşanılan yer							
Köy	12	10,7	16	12,5	28	11,7	6,673 ¹
İlçe	40	35,7	64	50,0	104	43,3	0,083
Şehir	32	28,6	28	21,9	60	25,0	Sd:3
Büyükşehir	28	25,0	20	15,6	48	20,0	
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	
Birlikte yaşanan kişiler							
Yalnız	8	7,1	4	3,1	12	5,0	2,054 ¹
Aile ile birlikte	88	78,6	104	81,3	192	80,0	0,358
Arkadaşlar ile birlikte	16	14,3	20	15,6	36	15,0	Sd:2
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	
Anne eğitim düzeyi							
Okuryazar değil	56	50,0	56	43,8	112	46,7	15,447 ¹
Okuryazar	20	17,9	8	6,3	28	11,7	0,009
İlkokul mezunu	20	17,9	32	25,0	52	21,7	Sd:5
Ortaokul mezunu	8	7,1	8	6,3	16	6,7	
Lise mezunu	4	3,6	16	12,5	20	8,3	
Yüksekokul/Üniversite mezunu	4	3,6	8	6,3	12	5,0	
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	
Anne çalışma durumu							
Çalışıyor	0	0,0	4	3,1	4	1,7	-
Çalışmıyor	112	100,0	124	96,9	236	98,3	0,125 ³
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1

n: Sayı, %: Yüzde, Sd: Serbestlik derecesi

¹ χ^2 : Pearson Chi-square test, ² χ^2 : Chi-square test (Continuity Correction value), ³ Fisher's Exact Test

Tablo 4.4. CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Oranların Karşılaştırılması (n=240) (devamı)

Sosyo-demografik Özellikler	Eğitim Alanlar		Eğitim Almayanlar		Toplam		Test (χ^2) p sd
	n	%	n	%	n	%	
Baba eğitim düzeyi							
Okuryazar değil	4	3,6	0	0,0	4	1,7	-
Okuryazar	4	3,6	8	6,3	12	5,0	
İlkokul mezunu	40	35,7	60	46,9	100	41,7	
Ortaokul mezunu	36	32,1	36	28,1	72	30,0	
Lise mezunu	24	21,4	20	15,6	44	18,3	
Yüksekokul/Üniversite Mezunu	4	3,6	4	3,1	8	3,3	
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	
Baba çalışma durumu							
Çalışıyor	76	67,9	60	46,9	136	56,7	9,872 ²
Çalışmıyor	36	32,1	68	53,1	104	43,3	0,002
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1
Aile tipi							
Geniş aile	48	42,9	64	50,0	112	46,7	0,954 ²
Çekirdek aile	64	57,1	64	50,0	128	53,3	0,329
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1
CYBE bilme durumu							
Bilgin var	104	92,9	72	56,3	176	73,3	39,083 ²
Bilgin yok	8	7,1	56	43,8	64	26,7	<0,001
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1
Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu							
Yetersiz	8	7,1	52	40,6	60	25,0	38,571 ¹
Kısmen yeterli	64	57,1	56	43,8	120	50,0	<0,001
Yeterli	40	35,7	20	15,6	60	25,0	Sd:2
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	
CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu							
Gerekli	100	89,3	120	93,8	220	91,7	1,029 ²
Gereksiz	12	10,7	8	6,3	20	8,3	0,310
Toplam	112	100,0	128	100,0	240	100,0	Sd:1

n: Sayı, %: Yüzde, Sd: Serbestlik derecesi

¹ χ^2 : Pearson Chi-square test, ² χ^2 : Chi-square test (Continuity Correction value), ³ Fisher's Exact Test

CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversiteli öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ve CSÜS hakkındaki görüşlerine ilişkin oranların karşılaştırılması Tablo 4.4'te yer almaktadır. Yaş (kategorik), cinsiyet, okuduğu sınıf, okuduğu bölüm, anne eğitim düzeyi, baba çalışma durumu, CYBE bilme durumu ve cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenleri açısından gruplardaki dağılımlarının homojen olmadığı görüldü [$p < 0,05$]. Yaşanılan yer, birlikte yaşanılan kişiler, anne çalışma durumu, aile tipi ve CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenleri açısından gruplardaki dağılımlarının benzer olduğu saptandı [$p > 0,05$]. Baba eğitim durumu değişkeni gerekli varsayımı sağlayamadığından bu test ile ilgili analizi hesaplanamadı (Tablo 4.4).

Tablo 4.5. CSÜS Eğitimi Alan Üniversiteli Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre HCTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=112)

Sosyodemografik Özellikler	fr	Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri				
		Onaylayıcılık	Doğum Kontrolü	Paylaşım	Araç Olarak Değerlendirme	Ölçek Toplamı
		Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS
Yaş (grup)						
20 yaş ¹	24	44,50±1,93	11,83±1,81	12,00±4,25	15,67±3,76	84,00±4,13
21 yaş ²	28	41,00±8,99	11,29±1,51	14,71±1,18	16,86±1,58	83,86±7,90
22 yaş ³	28	42,43±5,22	12,29±2,54	13,29±5,68	18,14±3,75	86,14±5,26
23 yaş ve üzeri ⁴	32	38,88±2,94	10,75±2,48	14,50±2,16	15,75±3,76	79,88±7,16
Test		W=24,442	F=2,821	W=3,410	W=2,683	W=4,963
p		<0,001	0,042	0,024	0,056	0,004
Post hoc		1>3>4	-	2>1	-	3>4
Cinsiyet						
Kadın	72	42,00±4,69	11,78±2,34	14,67±3,46	16,39±3,51	84,83±6,84
Erkek	40	40,60±7,39	11,00±1,87	12,00±3,79	17,00±3,36	80,60±5,66
Test		t=1,083	t=1,806	t=3,780	t=-0,897	t=3,330
p		0,283	0,074	<0,001	0,372	0,001
Okuduğu sınıf						
Birinci sınıf	32	36,88±7,07	12,00±1,02	15,63±2,49	17,00±2,16	81,50±5,90
İkinci sınıf	80	43,35±3,95	11,30±2,51	12,95±3,96	16,45±3,85	84,05±6,94
Test		t=-4,887	t=2,102	t=4,291	t=0,957	t=-1,830
p		<0,001	0,038	<0,001	0,341	0,070
Okuduğu bölüm						
Yaşlı bakımı	61	42,21±4,35	11,25±2,06	13,46±4,05	16,57±3,15	83,49±4,58
Evde hasta bakımı	51	40,65±7,12	11,80±2,35	14,02±3,46	16,65±3,81	83,12±8,68
Test		t=1,371	t=-1,338	t=-0,779	t=-0,111	t=0,277
p		0,174	0,184	0,438	0,912	0,782
Yaşanılan yer						
Köy ¹	12	42,33±0,49	13,00±1,48	16,00±1,71	15,00±2,26	86,33±3,85
İlçe ²	40	40,30±3,79	11,20±2,26	14,00±2,79	14,80±3,38	80,30±6,97
Şehir ³	32	45,38±3,33	11,63±2,59	12,00±4,46	18,00±3,13	87,00±4,37
Büyükşehir ⁴	28	38,43±8,66	11,14±1,67	14,29±4,17	18,29±2,81	82,14±7,29
Test		W=14,283	F=2,470	W=6,703	F=10,679	F=8,333
p		<0,001	0,066	0,001	<0,001	<0,001
Post hoc		3>1-2-4; 1>2	-	1>2-3	3-4>1-2	1>2; 3>2-4
Birlikte yaşanılan kişiler						
Yalnız ¹	8	35,50±1,60	11,50±0,53	14,50±2,67	15,50±6,95	77,00±7,48
Aile ile birlikte ²	88	42,77±5,35	11,32±2,40	13,41±3,97	16,82±3,30	84,32±6,72
Arkadaşlar ile birlikte ³	16	37,50±6,04	12,50±1,15	15,00±2,92	16,00±1,03	81,00±3,86
Test		W=40,425	W=5,377	F=1,391	W=1,740	W=6,134
p		<0,001	0,010	0,253	0,205	0,010
Post hoc		2>1-3	3>1-2	-	-	2>3
Anne eğitim düzeyi						
Okuryazar değil ¹	56	41,43±4,22	11,29±2,65	13,36±4,12	17,21±3,87	83,29±6,32
Okuryazar ²	20	38,60±6,44	12,60±0,82	13,80±3,00	14,80±3,07	79,80±6,40
İlkokul mezunu ³	20	44,80±4,74	12,00±1,72	15,80±1,51	16,00±0,00	88,60±3,93
Ortaokul mezunu ve üstü ⁴	16	41,25±8,77	10,25±1,34	12,25±4,58	17,50±3,76	81,25±7,71
Test		W=4,315	W=13,519	W=7,381	F=3,139	F=7,566
p		0,011	<0,001	<0,001	0,028	<0,001
Post hoc		3>2	2>1-4	3>1-4	1>2	3>1-2-4
Baba eğitim düzeyi						
Okuryazar değil ¹	8	41,00±7,48	9,00±2,14	12,00±5,35	21,00±1,07	83,00±1,07
İlkokul mezunu ²	40	40,50±5,17	12,30±1,76	13,80±2,93	15,50±3,43	82,10±6,95
Ortaokul mezunu ³	36	44,00±4,59	11,78±2,07	13,78±3,63	17,11±3,40	86,67±4,97
Lise mezunu ve üstü ⁴	28	39,86±6,74	10,71±2,29	14,00±4,59	16,29±2,97	80,86±7,80
Test		W=4,190	F=7,751	W=0,303	F=7,005	W=6,857
p		0,014	<0,001	0,823	<0,001	0,001
Post hoc		3>2-4	2>1-4; 3>1		1>2-3-4	3>1-2-4

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart sapma, **fr:** frekans,

^{1-2-3-4:} Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc:** Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi

F: One-way ANOVA test, **t:** Independent samples t test, **W:** Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

Tablo 4.5. CSÜS Eğitimi Alan Üniversiteli Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre HCTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=112) (devamı)

Sosyodemografik Özellikler	fr	Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri				
		Onaylayıcılık	Doğum Kontrolü	Paylaşım	Araç Olarak Değerlendirme	Ölçek Toplamı
		Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS
Baba çalışma durumu						
Çalışıyor	76	40,32±6,03	11,42±2,10	13,84±4,04	16,47±3,57	82,05±6,39
Çalışmıyor	36	44,00±4,41	11,67±2,44	13,44±3,21	16,89±3,22	86,00±6,74
Test		t=-3,271	t=-0,549	t=0,517	t=-0,593	t=-3,000
p		0,001	0,584	0,606	0,555	0,003
Aile tipi						
Geniş aile	48	42,42±3,92	11,00±2,71	12,83±3,24	16,25±3,78	82,50±7,12
Çekirdek aile	64	40,81±6,84	11,88±1,67	14,38±4,05	16,88±3,18	83,94±6,42
Test		t=1,564	t=-1,977	t=-2,168	t=-0,948	t=-1,119
p		0,121	0,052	0,032	0,345	0,265
CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu						
Yetersiz ¹	24	39,00±6,43	13,00±1,77	15,83±1,81	17,83±2,08	85,67±5,89
Kısmen yeterli ²	64	40,63±5,22	11,13±1,98	13,94±3,73	15,19±3,21	80,88±6,50
Yeterli ³	24	46,33±3,67	11,00±2,57	11,00±3,91	19,17±3,31	87,50±5,27
Test		F=13,892	F=7,984	W=16,534	F=17,558	F=12,422
p		<0,001	0,001	<0,001	<0,001	<0,001
Post hoc		3>1-2	1>2-3	1>2-3; 2>3	1-3>2	1-3>2
CYBE bilme durumu						
Bilgi var	104	42,54±4,58	11,42±2,23	13,54±3,86	16,65±3,57	84,15±6,21
Bilgi yok	8	28,00±1,07	12,50±1,60	16,00±1,07	16,00±1,07	72,50±2,67
Test		t=24,764	t=-1,335	t=-4,599	t=1,269	t=5,252
p		<0,001	0,184	<0,001	0,217	<0,001
Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu						
Yetersiz ¹	8	45,00±4,28	10,00±1,07	15,50±1,60	15,50±0,53	86,00±4,28
Kısmen yeterli ²	64	40,31±5,00	11,63±2,19	14,50±3,55	16,13±3,00	82,56±5,57
Yeterli ³	40	42,70±6,78	11,60±2,32	12,10±3,96	17,60±4,21	84,00±8,53
Test		F=3,835	F=2,031	F=6,489	W=5,191	W=2,222
p		0,025	0,136	0,002	0,008	0,133
Post hoc		-	-	2>3	3>1	-
CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu						
Gerekli	100	41,60±5,12	11,60±2,27	13,68±3,94	16,56±3,57	83,44±6,40
Gereksiz	12	40,67±10,17	10,67±1,30	14,00±2,26	17,00±2,26	82,33±9,35
Test		t=0,313	t=1,391	t=-0,276	t=-0,416	t=0,399
p		0,760	0,167	0,783	0,678	0,697

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart sapma, **fr:** frekans,

^{1-2-3-4:} Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc:** Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi

F: One-way ANOVA test, **t:** Independent samples t test, **W:** Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

Yaş değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş için 44,50±1,93, 21 yaş için 41,00±8,99, 22 yaş için 42,43±5,22 ve 23 yaş ve üzeri için 38,88±2,94 olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının yaş değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=24,442$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, 23 yaş ve üzerinde olan üniversite öğrencilerin 20

yaş ve 22 yaşında olanlara göre [sırasıyla $p<0,001$, $p=0,016$] puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlendi.

Yaş değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş için $11,83\pm1,81$, 21 yaş için $11,29\pm1,51$, 22 yaş için $12,29\pm2,54$ ve 23 yaş ve üzeri için $10,75\pm2,48$ olarak bulundu. Doğum kontrolü alt ölçek puanının yaş değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=2,821$, $p=0,042$]. Ancak, çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testi sonuçlarına göre, gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadı [$p>0,05$].

Yaş değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş için $12,00\pm4,25$, 21 yaş için $14,71\pm1,18$, 22 yaş için $13,29\pm5,68$ ve 23 yaş ve üzeri için $14,50\pm2,16$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının yaş değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=3,410$, $p=0,024$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, 21 yaşında olan üniversite öğrencilerin 20 yaşında olanlara göre [$p=0,032$] puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Yaş değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş için $84,00\pm4,13$, 21 yaş için $83,86\pm7,90$, 22 yaş için $86,14\pm5,26$ ve 23 yaş ve üzeri için $79,88\pm7,16$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının yaş değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=4,963$, $p=0,004$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, 22 yaşında olan üniversite öğrencilerin 23 yaşında olanlara göre [$p=0,002$] puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $14,67\pm3,46$ ve erkekler için $12,00\pm3,79$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=3,780$, $p<0,001$]. Kadın üniversite öğrencilerin erkeklere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $84,83\pm6,84$ ve erkekler için $80,60\pm5,66$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlendi [$t=3,330$, $p=0,001$]. Kadın

üniversite öğrencilerin erkeklere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıf için $36,88 \pm 7,07$ ve ikinci sınıf için $43,35 \pm 3,95$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-4,887$, $p<0,001$]. Birinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin ikinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıf için $12,00 \pm 1,02$ ve ikinci sınıf için $11,30 \pm 2,51$ olarak bulundu. Doğum kontrolü alt ölçek puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,102$, $p=0,038$]. Birinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin ikinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıf için $15,63 \pm 2,49$ ve ikinci sınıf için $12,00 \pm 3,79$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=4,291$, $p<0,001$]. Birinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin ikinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu bölüm değişkenine göre HCTÖ alt ölçeklerden ve toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa ulaşılmadı [$p>0,05$].

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $42,33 \pm 0,49$, ilçe için $40,30 \pm 3,79$, şehir için $45,38 \pm 3,33$ ve büyükşehir için $38,43 \pm 8,66$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=14,283$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, köyde, ilçede ve büyükşehirde yaşayan üniversite öğrencilerin şehirde yaşayanlara [sırasıyla $p<0,001$, $p<0,001$, $p=0,002$], ilçede yaşayanların köyde yaşayanlara [$p=0,012$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $16,00 \pm 1,71$, ilçe için $14,00 \pm 2,79$, şehir için

12,00±4,46 ve büyükşehir için 14,29±4,17 olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=6,703$, $p=0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, köyde yaşayan üniversite öğrencilerin ilçede ve şehirde yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,030$, $p<0,001$].

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için 15,00±2,26, ilçe için 14,80±3,38, şehir için 18,00±3,13 ve büyükşehir için 18,29±2,81 olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme alt ölçek puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=10,679$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, köyde ve ilçede yaşayan üniversite öğrencilerin şehirde ve büyükşehirde yaşayanlara [sırasıyla $p=0,045$, $p=0,026$, $p<0,001$, $p<0,001$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için 86,33±3,85, ilçe için 80,30±6,97, şehir için 87,00±4,37 ve büyükşehir için 82,14±7,29 olarak bulundu. Ölçek toplam puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=8,333$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, köyde yaşayan üniversite öğrencilerin ilçede yaşayan üniversite öğrencilerine [$p=0,036$], şehirde yaşayan üniversite öğrencilerin ilçede ve büyükşehirde yaşayanlara [sırasıyla $p<0,001$, $p=0,030$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Birlikte yaşanılan kişiler değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız için 35,50±1,60, aile ile birlikte 42,77±5,35 ve arkadaşlar ile birlikte için 37,50±6,04 olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının birlikte yaşanılan kişiler değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=40,425$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, yalnız ve arkadaşları ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerin aile ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerine göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p<0,001$, $p=0,012$].

Birlikte yaşanılan kişiler değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız için 11,50±0,53, aile ile birlikte

11,32±2,40 ve arkadaşlar ile birlikte için 12,50±1,15 olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulgulandı [$W=5,377$, $p=0,010$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, arkadaşları ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerin yalnız ve ailesi ile birlikte yaşayanlara [sırasıyla $p=0,025$, $p=0,011$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız için 77,00±7,48, aile ile birlikte 84,32±6,72 ve arkadaşlar ile birlikte için 81,00±3,86 olarak bulundu. Ölçek toplam puanının birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=6,134$, $p=0,010$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, ailesi ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerin arkadaşları ile birlikte yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p=0,027$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için 41,43±4,22, okuryazar 38,60±6,44, ilkokul mezunu 44,80±4,74 ve ortaokul mezunu ve üstü için 41,25±8,77 olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=4,315$, $p=0,011$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, annesi okuryazar olan üniversite öğrencilerin annesi ilkokul mezunu olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu bulgulandı [$p=0,008$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için 11,29±2,65, okuryazar 12,60±0,82, ilkokul mezunu 12,00±1,72 ve ortaokul mezunu ve üstü için 10,25±1,34 olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=13,519$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, annesi okuryazar olan üniversite öğrencilerin annesi okuryazar olmayan ve ortaokul mezunu olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,009$, $p<0,001$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için 13,36±4,12, okuryazar 13,80±3,00, ilkokul mezunu 15,80±1,51 ve ortaokul mezunu ve üstü için 12,25±4,58 olarak bulundu.

Paylaşım puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=7,381$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, annesi ilkokul mezunu olan üniversite öğrencilerin annesi okuryazar olmayan ve ortaokul mezunu olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,002$, $p=0,049$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $17,21\pm3,87$, okuryazar $14,80\pm3,07$, ilkokul mezunu $16,00\pm0,00$ ve ortaokul mezunu ve üstü için $17,50\pm3,76$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=3,139$, $p=0,028$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, annesi okuryazar olan üniversite öğrencilerin annesi okuryazar olmayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [$p=0,044$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ toplamında grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $83,29\pm6,32$, okuryazar $79,80\pm6,40$, ilkokul mezunu $88,60\pm3,93$ ve ortaokul mezunu ve üstü için $81,25\pm7,71$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=7,566$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, annesi ilkokul mezunu olan üniversite öğrencilerin annesi okuryazar olmayan, okuryazar olan ve ortaokul mezunu olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,016$, $p<0,001$, $p=0,008$].

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $41,00\pm7,48$, ilkokul mezunu $40,50\pm5,17$, ortaokul mezunu $44,00\pm4,59$ ve lise mezunu ve üstü için $39,86\pm6,74$ olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının baba eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=4,190$, $p=0,014$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, babası ilkokul ile lise mezunu ve üstü olan üniversite öğrencilerin babası ortaokul mezunu olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,015$, $p=0,045$].

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $9,00 \pm 2,14$, ilkokul mezunu $12,30 \pm 1,76$, ortaokul mezunu $11,78 \pm 2,07$ ve lise mezunu ve üstü için $10,71 \pm 2,29$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının baba eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=7,751$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, babası ilkokul mezunu olan üniversite öğrencilerin babası okuryazar değil ve lise mezunu ve üstü olanlara [sırasıyla $p=0,001$, $p=0,022$], babası ortaokul mezunu olanların babası okuryazar değil olanlara [$p=0,009$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $21,00 \pm 1,07$, ilkokul mezunu $15,50 \pm 3,43$, ortaokul mezunu $17,11 \pm 3,40$ ve lise mezunu ve üstü için $16,29 \pm 2,97$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının baba eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=7,005$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, babası ilkokul, ortaokul ile lise mezunu ve üstü olan üniversite öğrencilerin babası okuryazar değil olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p<0,001$, $p=0,026$, $p<0,001$].

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $83,00 \pm 1,07$, ilkokul mezunu $82,10 \pm 6,95$, ortaokul mezunu $86,67 \pm 4,97$ ve lise mezunu ve üstü için $80,86 \pm 7,80$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının baba eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=6,857$, $p=0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, babası ortaokul mezunu olan üniversite öğrencilerin babası okuryazar değil, ilkokul ile lise mezunu ve üstü olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,001$, $p=0,009$, $p=0,008$].

Baba çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $40,32 \pm 6,03$ ve çalışmıyor için $44,00 \pm 4,41$ olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının baba çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-3,271$, $p=0,001$]. Babası çalışan üniversite öğrencilerin babası çalışmayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Baba çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $82,05 \pm 6,39$ ve çalışmıyor için $86,00 \pm 6,74$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının baba çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-3,000, p=0,003$]. Babası çalışmayan üniversite öğrencilerin babası çalışanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Aile tipi değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; geniş aile için $12,83 \pm 3,24$ ve çekirdek aile için $14,38 \pm 4,05$ olarak bulundu. Paylaşım puanının aile tipi değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-2,168, p=0,032$]. Çekirdek ailede yaşayan üniversite öğrencilerin geniş ailede yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz için $39,00 \pm 6,43$, kısmen yeterli $40,63 \pm 5,22$ ve yeterli için $46,33 \pm 3,67$ olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=13,892, p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, CSÜS eğitimlerini yetersiz bulan üniversite öğrencilerin kısmen yeterli ve yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,006, p<0,001$].

CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz için $13,00 \pm 1,77$, kısmen yeterli $11,13 \pm 1,98$ ve yeterli için $11,00 \pm 2,57$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=7,984, p=0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, CSÜS eğitimlerini yetersiz bulan üniversite öğrencilerin kısmen yeterli ve yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,001, p=0,005$].

CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz için $15,83 \pm 1,81$, kısmen yeterli $13,94 \pm 3,73$ ve yeterli için $11,00 \pm 3,91$ olarak bulundu. Paylaşım puanının CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda

istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=16,534$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, CSÜS eğitimlerini yetersiz bulan üniversite öğrencilerin kısmen yeterli ve yeterli bulanlara [sırasıyla $p=0,006$, $p<0,001$], kısmen yeterli bulanların yeterli bulanlara [$p=0,009$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz için $17,83\pm2,08$, kısmen yeterli $15,19\pm3,21$ ve yeterli için $19,17\pm3,31$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=17,558$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, CSÜS eğitimlerini kısmen yeterli bulan üniversite öğrencilerin yetersiz ve yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,002$, $p<0,001$].

CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz için $85,67\pm5,89$, kısmen yeterli $80,88\pm6,50$ ve yeterli için $87,50\pm5,27$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=13,892$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, CSÜS eğitimlerini yetersiz ve yeterli bulan üniversite öğrencilerin kısmen yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,006$, $p<0,001$].

CYBE bilme durumu değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; bilgim var için $42,54\pm4,58$ ve bilgim yok için $28,00\pm1,07$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının CYBE bilme durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=24,764$, $p<0,001$]. CYBE'yi bilmeyen üniversite öğrencilerin bilenlere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

CYBE bilme durumu değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; bilgim var için $13,54\pm3,86$ ve bilgim yok için $16,00\pm1,07$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının CYBE bilme durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit

edildi [$t=-4,599$, $p<0,001$]. CYBE'yi bilmeyen üniversite öğrencilerin bilenlere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

CYBE bilme durumu değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; bilgim var için $84,15\pm6,21$ ve bilgim yok için $72,50\pm2,67$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının CYBE bilme durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=5,252$, $p<0,001$]. CYBE'yi bilen üniversite öğrencilerin bilmeyenlere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz bulanlar için $45,00\pm4,28$, kısmen yeterli bulanlar $40,31\pm5,00$ ve yeterli bulanlar için $42,70\pm6,78$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=3,835$, $p=0,025$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadı [$p>0,05$].

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz bulanlar için $15,50\pm1,60$, kısmen yeterli bulanlar $14,50\pm3,55$ ve yeterli bulanlar için $12,10\pm3,96$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=6,489$, $p=0,002$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, cinsellikle ilgili bilgilerini kısmen yeterli bulan üniversite öğrencilerin yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p=0,006$].

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz bulanlar için $15,50\pm0,53$, kısmen yeterli bulanlar $16,13\pm3,00$ ve yeterli bulanlar için $17,60\pm4,21$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme alt ölçek puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=5,191$, $p=0,008$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulan üniversite öğrencilerin yetersiz bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu bulundu [$p=0,012$].

Tablo 4.6. CSÜS Eğitimi Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre HCTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=128)

Sosyodemografik Özellikler	fr	Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri				
		Onaylayıcılık	Doğum Kontrolü	Paylaşım	Araç Olarak Değerlendirme	Ölçek Toplamı
		Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS
Yaş (grup)						
20 yaş	28	41,43±4,14	11,57±2,17	13,29±2,35	16,00±2,72	82,29±4,86
21 yaş	52	40,23±5,53	11,92±1,92	15,92±2,55	15,62±2,95	83,69±6,86
22 yaş	24	44,33±3,10	11,67±0,96	12,33±3,52	17,17±4,55	85,50±6,26
23 yaş ve üzeri	24	41,33±5,03	11,67±2,26	16,00±2,64	14,00±3,44	83,00±9,06
Test		W=6,401	W=0,260	F=13,771	W=2,815	F=1,021
p		0,001	0,854	<0,001	0,048	0,386
Post hoc		3>1-2	-	2-4>1-3	-	-
Cinsiyet						
Kadın	104	42,85±3,86	11,96±1,66	14,31±2,99	16,00±3,25	85,12±6,01
Erkek	24	35,50±4,75	10,83±2,53	16,33±3,21	14,33±4,03	77,00±6,51
Test		t=8,039	t=2,083	t=-2,954	t=2,161	t=5,873
p		<0,001	0,047	0,004	0,033	<0,001
Okuduğu sınıf						
Birinci sınıf	72	40,11±5,52	11,61±1,81	15,44±2,18	15,28±3,05	82,44±6,30
İkinci sınıf	56	43,21±3,39	11,93±2,00	13,71±3,82	16,21±3,87	85,07±7,31
Test		t=-3,911	t=-0,940	t=3,026	t=-1,530	t=-2,181
p		<0,001	0,349	0,003	0,129	0,031
Okuduğu bölüm						
Yaşlı bakımı	50	42,42±4,05	11,82±2,22	13,48±4,04	16,70±3,72	84,42±5,25
Evde hasta bakımı	78	40,86±5,38	11,71±1,67	15,46±2,03	15,04±3,13	83,06±7,70
Test		t=1,868	t=0,314	t=-3,220	t=2,721	t=1,092
p		0,064	0,755	0,002	0,007	0,277
Yaşanılan yer						
Köy	16	41,50±5,39	11,25±2,35	15,25±2,35	14,00±3,50	82,00±11,24
İlçe	64	42,75±3,64	11,75±1,94	14,06±3,55	15,94±3,88	84,50±5,08
Şehir	28	39,57±5,93	11,29±1,70	14,86±3,10	15,29±2,65	81,00±6,97
Büyükşehir	20	40,00±5,77	12,80±1,20	16,00±1,30	16,80±2,46	85,60±6,41
Test		W=3,202	F=3,128	W=4,590	W=2,799	W=2,435
p		0,034	0,028	0,006	0,050	0,079
Post hoc		-	-	4>2	-	-
Birlikte yaşanılan kişiler						
Yalnız	4	43,00±0,00	14,00±0,00	15,00±0,00	18,00±0,00	90,00±0,00
Aile ile birlikte	104	41,85±4,97	11,88±1,88	14,54±3,29	16,04±3,29	84,31±6,20
Arkadaşlar ile birlikte	20	39,20±4,79	10,60±1,54	15,40±2,39	13,40±3,70	78,60±8,27
Test		F=2,669	F=7,453	F=0,657	F=6,304	F=8,508
p		0,073	0,001	0,520	0,002	<0,001
Post hoc		-	1-2>3	-	1-2>3	1-2>3
Anne eğitim düzeyi						
Okuryazar değil ¹	56	41,21±5,37	11,36±2,11	15,36±2,66	15,93±2,97	83,86±7,20
Okuryazar ²	8	38,00±5,35	10,50±0,53	15,00±2,14	12,00±3,21	75,50±11,22
İlkokul mezunu ³	32	42,37±4,22	12,25±1,95	14,88±3,35	14,87±2,98	84,38±5,08
Ortaokul mezunu ve üstü ⁴	32	41,88±4,53	12,25±1,32	13,25±3,47	17,00±4,00	84,38±5,30
Test		F=1,828	W=13,601	F=3,370	F=5,864	W=1,571
p		0,146	<0,001	0,021	0,001	0,218
Post hoc		-	3-4>2	1>4	1-4>2	-
Anne çalışma durumu						
Çalışıyor	4	41,00±0,00	14,00±0,00	12,00±0,00	18,00±0,00	85,00±0,00
Çalışmıyor	124	41,48±5,02	11,68±1,88	14,77±3,13	15,61±3,48	83,55±6,96
Test		t=-1,073	t=13,751	t=-9,867	t=7,629	t=2,321
p		0,285	<0,001	<0,001	<0,001	0,022

Ort.: Ortalama, SS: Standart sapma, fr: frekans,

¹⁻²⁻³⁻⁴: Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc**: Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi

F: One-way ANOVA test, t: Independent samples t test, W: Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

Tablo 4.6. CSÜS Eğitimi Almayan Üniversiteli Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre HCTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=128) (devamı)

Sosyodemografik Özellikler	fr	Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Alt Ölçekleri				
		Onaylayıcılık	Doğum Kontrolü	Paylaşım	Araç Olarak Değerlendirme	Ölçek Toplamı
		Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS	Ort.±SS
Baba eğitim düzeyi						
Okuryazar değil ¹	8	40,00±3,21	10,00±2,14	16,00±3,21	16,00±4,28	82,00±2,14
İlkokul mezunu ²	60	42,13±5,07	12,20±1,73	15,20±2,97	15,20±2,95	84,73±6,76
Ortaokul mezunu ³	36	40,00±5,60	11,22±1,90	13,89±3,84	17,00±4,28	82,11±8,40
Lise mezunu ve üstü ⁴	24	42,50±3,43	12,00±1,77	14,17±1,71	14,83±2,46	83,50±5,10
Test		W=2,321	F=4,883	W=2,149	W=2,145	W=2,027
p		0,094	0,003	0,116	0,117	0,124
Post hoc		-	2>1	-	-	-
Baba çalışma durumu						
Çalışıyor	60	41,67±5,10	11,80±1,85	14,53±3,64	16,47±3,29	84,47±5,02
Çalışmıyor	68	41,29±4,83	11,71±1,95	14,82±2,59	15,00±3,47	82,82±8,11
Test		t=0,424	t=0,279	t=-0,513	t=2,444	t=1,396
p		0,672	0,780	0,609	0,016	0,166
Aile tipi						
Geniş aile	64	41,81±5,49	11,19±1,48	14,19±3,13	15,44±4,11	82,62±7,59
Çekirdek aile	64	41,13±4,35	12,31±2,10	15,19±3,05	15,94±2,65	84,56±5,94
Test		t=0,785	t=-3,505	t=-1,830	t=-0,818	t=-1,608
p		0,434	0,001	0,070	0,415	0,110
CYBE bilme durumu						
Bilgi var	72	41,72±5,46	11,67±1,99	14,94±3,76	15,56±4,06	83,89±7,38
Bilgi yok	56	41,14±4,21	11,86±1,78	14,36±2,00	15,86±2,50	83,21±6,16
Test		t=0,678	t=-0,563	t=1,134	t=-0,517	t=0,550
p		0,499	0,575	0,259	0,606	0,583
Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu						
Yetersiz	52	42,38±4,31	12,08±1,79	13,85±2,37	15,92±3,20	84,23±6,05
Kısmen yeterli	56	41,93±4,52	11,00±1,75	14,50±3,63	15,50±4,16	82,93±7,46
Yeterli	20	37,80±6,10	13,00±1,72	17,40±1,39	15,60±1,39	83,80±7,27
Test		W=4,732	F=11,012	W=33,105	W=0,232	F=0,493
p		0,013	<0,001	<0,001	0,793	0,612
Post hoc		1-2>3	1-3>2	3>1-2	-	-
CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu						
Gerekli	120	41,37±5,08	11,77±1,95	14,87±3,04	15,47±3,45	83,47±7,06
Gereksiz	8	43,00±1,07	11,50±0,53	12,00±3,21	19,00±1,07	85,50±1,60
Test		t=-2,729	t=1,027	t=2,572	t=-7,184	t=-2,369
p		0,009	0,315	0,011	<0,001	0,024

Ort.: Ortalama, SS: Standart sapma, fr: frekans,

¹⁻²⁻³⁻⁴: Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc**: Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi

F: One-way ANOVA test, **t**: Independent samples t test, **W**: Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

Yaş değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş 41,43±4,14, 21 yaş 40,23±5,53, 22 yaş 44,33±3,10 ve 23 yaş ve üzeri için 41,33±5,03 olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının yaş değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [W=6,401, p<0,001]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, 20 yaş ve 21 yaşında olan üniversite öğrencilerin 22 yaşında olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla p=0,034, p<0,001].

Yaş değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş $13,29 \pm 2,35$, 21 yaş $15,92 \pm 2,55$, 22 yaş $12,33 \pm 3,52$ ve 23 yaş ve üzeri için $16,00 \pm 2,64$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının yaş değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=13,771$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, 21 ile 23 yaş ve üzerinde olan üniversite öğrencilerin 20 ve 22 yaşında olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,001$, $p=0,007$, $p<0,001$].

Yaş değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaş $16,00 \pm 2,72$, 21 yaş $15,62 \pm 2,95$, 22 yaş $17,17 \pm 4,55$ ve 23 yaş ve üzeri için $14,00 \pm 3,44$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının yaş değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=2,815$, $p=0,048$]. Ancak, çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre, gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadı [$p>0,05$].

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $42,85 \pm 3,86$ ve erkekler için $35,50 \pm 4,75$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=8,039$, $p<0,001$]. Erkek üniversite öğrencilerin kadınlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $11,96 \pm 1,66$ ve erkekler için $10,83 \pm 2,53$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,083$, $p=0,047$]. Kadın üniversite öğrencilerin erkeklere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $14,31 \pm 2,99$ ve erkekler için $16,33 \pm 3,21$ olarak bulundu. Paylaşım puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-2,954$, $p=0,004$]. Erkek üniversite öğrencilerin kadınlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $16,00 \pm 3,25$ ve erkekler için $14,33 \pm 4,03$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,161$, $p=0,033$]. Erkek üniversite öğrencilerin kadınlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Cinsiyet değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $85,12 \pm 6,01$ ve erkekler için $77,00 \pm 6,51$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=5,873$, $p<0,001$]. Kadın üniversite öğrencilerin erkeklere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıf için $40,11 \pm 5,52$ ve ikinci sınıf için $43,21 \pm 3,39$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-3,911$, $p<0,001$]. Birinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin ikinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıf için $15,44 \pm 2,18$ ve ikinci sınıf için $13,71 \pm 3,82$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=3,026$, $p=0,003$]. Birinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin ikinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıf için $82,44 \pm 6,30$ ve ikinci sınıf için $85,07 \pm 7,31$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-2,181$, $p=0,031$]. İkinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin birinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu bölüm değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yaşlı bakımı için $13,48 \pm 4,04$ ve evde hasta bakımı için $15,46 \pm 2,03$ olarak bulundu. Paylaşım puanının okuduğu bölüm değişkenine göre

uygulan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-3,220$, $p=0,002$]. Evde hasta bakımı bölümünde okuyan üniversite öğrencilerin yaşlı bakımı bölümünde okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu bölüm değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yaşlı bakımı için $16,70\pm3,72$ ve evde hasta bakımı için $15,04\pm3,13$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının okuduğu bölüm değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,721$, $p=0,007$]. Evde hasta bakımı bölümünde okuyan üniversite öğrencilerin yaşlı bakımı bölümünde okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $41,50\pm5,39$, ilçe $42,75\pm3,64$, şehir $39,57\pm5,93$ ve büyükşehir için $40,00\pm5,77$ olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=3,202$, $p=0,034$]. Ancak, çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre, gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadı [$p>0,05$].

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $11,25\pm2,35$, ilçe $11,75\pm1,94$, şehir $11,29\pm1,70$ ve büyükşehir için $12,80\pm1,20$ olarak bulundu. Doğum kontrolü alt ölçek puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=3,128$, $p=0,028$]. Ancak, çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testi sonuçlarına göre, gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadı [$p>0,05$].

Yaşanılan yer değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $15,25\pm2,35$, ilçe $14,06\pm3,55$, şehir $14,86\pm3,10$ ve büyükşehir için $16,00\pm1,30$ olarak bulundu. Paylaşım alt ölçek puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulundu [$W=4,590$, $p=0,006$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, büyükşehirde yaşayan üniversite öğrencilerin ilçede yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p=0,003$].

Birlikte yaşanılan kişiler değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız yaşayan için $14,00\pm0,00$, aile ile

birlikte $11,88 \pm 1,88$ ve arkadaşlar ile birlikte için $10,60 \pm 1,54$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulgulandı [$F=7,453$, $p=0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, yalnız ve ailesi ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerin arkadaşları ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerine göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,004$, $p=0,016$].

Birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız yaşayan için $18,00 \pm 0,00$, ailesi ile birlikte $16,04 \pm 3,29$ ve arkadaşları ile birlikte için $13,40 \pm 3,70$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=6,304$, $p=0,002$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, arkadaşları ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerin yalnız ve ailesi ile birlikte yaşayanlara [sırasıyla $p=0,044$, $p=0,006$] göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız yaşayan için $90,00 \pm 0,00$, ailesi ile birlikte $84,31 \pm 6,20$ ve arkadaşları ile birlikte için $78,60 \pm 8,27$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=8,508$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, yalnız ve ailesi ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerin arkadaşları ile birlikte yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,007$, $p=0,002$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $11,36 \pm 2,11$, okuryazar $10,50 \pm 0,53$, ilkokul mezunu $12,25 \pm 1,95$ ve ortaokul mezunu ve üstü için $12,25 \pm 1,32$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulgulandı [$W=13,601$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, annesi ilkokul mezunu ile ortaokul mezunu ve üstü olan üniversite öğrencilerin annesi okuryazar olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p<0,001$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $15,36 \pm 2,66$, okuryazar $15,00 \pm 2,14$, ilkokul mezunu $14,88 \pm 3,35$ ve ortaokul mezunu ve üstü için $13,25 \pm 3,474$ olarak bulundu. Paylaşım puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=3,370$, $p=0,021$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, annesi okuryazar olmayan üniversite öğrencilerin annesi ortaokul mezunu ve üstü olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p=0,024$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $15,93 \pm 2,97$, okuryazar $12,00 \pm 3,21$, ilkokul mezunu $14,87 \pm 2,98$ ve ortaokul mezunu ve üstü için $17,00 \pm 4,00$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=5,864$, $p=0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, annesi okuryazar olan üniversite öğrencilerin annesi okuryazar olmayan ve ortaokul mezunu ve üstü olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,021$, $p=0,003$].

Anne çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $14,00 \pm 0,00$ ve çalışmıyor için $11,68 \pm 1,88$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının anne çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=13,751$, $p<0,001$]. Annesi çalışan üniversite öğrencilerin annesi çalışmayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Anne çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $12,00 \pm 0,00$ ve çalışmıyor için $14,77 \pm 3,13$ olarak bulundu. Paylaşım puanının anne çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=9,867$, $p<0,001$]. Annesi çalışmayan üniversite öğrencilerin annesi çalışanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Anne çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $18,00 \pm 0,00$ ve çalışmıyor için $15,61 \pm 3,48$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının anne çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir

şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=7,629$, $p<0,001$]. Annesi çalışmayan üniversite öğrencilerin annesi çalışanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Anne çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $85,00\pm0,00$ ve çalışmıyor için $83,55\pm6,96$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının anne çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,321$, $p=0,022$]. Annesi çalışan üniversite öğrencilerin annesi çalışmayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; okuryazar değil için $10,00\pm2,14$, ilkokul mezunu $12,20\pm1,73$, ortaokul mezunu $11,22\pm1,90$ ve lise mezunu ve üstü için $12,00\pm1,77$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının baba eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=4,883$, $p=0,003$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, babası ilkokul mezunu olan üniversite öğrencilerin babası okuryazar değil olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p=0,018$].

Baba çalışma durumu değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; çalışıyor için $16,47\pm3,29$ ve çalışmıyor için $15,00\pm3,47$ olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının baba çalışma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,444$, $p=0,016$]. Babası çalışmayan üniversite öğrencilerin babası çalışanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Aile tipi değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; geniş aile için $11,19\pm1,48$ ve çekirdek aile için $12,31\pm2,10$ olarak bulundu. Doğum kontrolü puanının aile tipi değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=3,505$, $p=0,001$]. Çekirdek ailede yaşayan üniversite öğrencilerin geniş ailede yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz bulanlar için

42,38±4,31, kısmen yeterli bulanlar 41,93±4,52 ve yeterli bulanlar için 37,80±6,10 olarak bulundu. Onaylayıcılık alt ölçek puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=4,732$, $p=0,013$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulan üniversite öğrencilerin yetersiz ve kısmen yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,014$, $p=0,030$].

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Doğum kontrolü alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz bulanlar için 12,08±1,79, kısmen yeterli bulanlar 11,00±1,75 ve yeterli bulanlar için 13,00±1,72 olarak bulundu. Doğum kontrolü alt ölçek puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=11,012$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, cinsellikle ilgili bilgilerini yetersiz ve yeterli bulan üniversite öğrencilerin kısmen yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,008$, $p<0,001$].

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; yetersiz bulanlar için 13,85±2,37, kısmen yeterli bulanlar 14,50±3,63 ve yeterli bulanlar için 17,40±1,39 olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme alt ölçek puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=33,105$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulan üniversite öğrencilerin yetersiz ve kısmen yeterli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı [sırasıyla $p<0,001$].

CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Onaylayıcılık alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; gerekli bulan için 41,37±5,08 ve gereksiz bulan için 43,00±1,07 olarak bulundu. Onaylayıcılık puanının CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-2,729$, $p=0,009$]. CSÜS eğitimlerini gerekli bulan üniversite öğrencilerin gereksiz bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Paylaşım alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; gerekli bulan için 14,87±3,04 ve

gereksiz bulan için $12,00 \pm 3,21$ olarak bulundu. Paylaşım puanının CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=2,572$, $p=0,011$]. CSÜS eğitimlerini gerekli bulan üniversite öğrencilerin gereksiz bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt ölçeğinden grupların aldıkları puan ortalamaları; gerekli bulan için $15,47 \pm 3,45$ ve gereksiz bulan için $19,00 \pm 1,07$ olarak bulundu. Araç olarak değerlendirme puanının CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-7,184$, $p<0,001$]. CSÜS eğitimlerini gerekli bulan üniversite öğrencilerin gereksiz bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre HCTÖ toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; gerekli bulan için $83,47 \pm 7,06$ ve gereksiz bulan için $85,50 \pm 1,60$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-2,369$, $p=0,024$]. CSÜS eğitimlerini gereksiz bulan üniversite öğrencilerin gerekli bulanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptandı.

Tablo 4.7. CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre CSBT Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=240)

Sosyodemografik Özellikler	CSÜS Eğitim Alan (n=112)	CSÜS Eğitim Almayan (n=128)
	CSBT Toplamı	CSBT Toplamı
	Ort.±SS	Ort.±SS
Yaş (grup)		
20 yaş ¹	23,50±2,87	23,86±3,98
21 yaş ²	22,14±4,91	20,92±5,49
22 yaş ³	24,29±7,38	22,00±3,01
23 yaş ve üzeri ⁴	22,38±6,58	23,83±4,77
Test	W=0,859	F=3,447
p	0,467	0,019
Post hoc	-	1>2
Cinsiyet		
Kadın	23,17±6,53	22,81±5,00
Erkek	22,80±4,27	20,17±3,03
Test	t=0,358	t=3,345
p	0,721	0,001
Okuduğu sınıf		
Birinci sınıf	23,50±5,33	21,56±5,05
İkinci sınıf	22,85±6,01	23,29±4,31
Test	t=0,534	t=-2,049
p	0,595	0,043
Okuduğu bölüm		
Yaşlı bakımı	23,85±5,00	22,14±4,24
Evde hasta bakımı	22,06±6,56	22,42±5,15
Test	t=1,602	t=-0,325
p	0,104	0,746
Yaşanılan yer		
Köy ¹	25,00±5,33	21,25±4,09
İlçe ²	22,80±5,34	24,19±3,99
Şehir ³	20,88±6,08	20,86±5,18
Büyükşehir ⁴	25,00±5,66	19,20±4,87
Test	F=3,208	F=8,448
p	0,026	<0,001
Post hoc	-	2>3-4
Birlikte yaşanılan kişiler		
Yalnız ¹	22,50±3,74	22,00±0,00
Aile ile birlikte ²	22,50±6,17	22,19±4,62
Arkadaşlar ile birlikte ³	26,25±3,04	23,00±6,12
Test	W=7,340	F=0,244
p	0,004	0,784
Post hoc	3>2	
Anne eğitim düzeyi		
Okuryazar değil ¹	22,07±6,54	22,86±4,11
Okuryazar ²	23,60±2,56	17,00±2,14
İlkokul mezunu ³	28,00±3,95	23,63±3,73
Ortaokul mezunu ve üstü ⁴	19,50±3,76	21,38±6,24
Test	W=15,159	W=16,626
p	<0,001	<0,001
Post hoc	3>1-2-4; 2>4	1-3-4>2
Anne çalışma durumu		
Çalışıyor	-	24,00±0,00
Çalışmıyor	-	22,26±4,87
Test		t=3,987
p		<0,001

Ort.: Ortalama, SS: Standart sapma, fr: frekans,

¹⁻²⁻³⁻⁴: Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc**: Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi
F: One-way ANOVA test, **t**: Independent samples t test, **W**: Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

Tablo 4.7. CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve CSÜS Hakkındaki Görüşlerine Göre CSBT Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=240) (devamı)

Sosyodemografik Özellikler	CSÜS Eğitim Alan (n=112)	CSÜS Eğitim Almayan (n=128)
	CSBT Toplamı	CSBT Toplamı
	Ort.±SS	Ort.±SS
Baba eğitim düzeyi		
Okuryazar değil ¹	23,50±2,67	20,00±2,14
İlkokul mezunu ²	23,50±3,69	24,73±3,82
Ortaokul mezunu ³	22,11±7,57	18,11±4,01
Lise mezunu ve üstü ⁴	23,43±6,41	23,33±4,24
Test	W=0,340	F=23,334
p	0,797	<0,001
Post hoc	-	2>1-3; 4>3
Baba çalışma durumu		
Çalışıyor	22,89±6,45	22,53±3,51
Çalışmıyor	23,33±4,20	22,12±5,72
Test	t=-0,431	t=0,502
p	0,667	0,617
Aile tipi		
Geniş aile	20,92±4,91	20,38±4,78
Çekirdek aile	24,63±5,95	24,25±3,99
Test	t=-3,513	t=-4,978
p	0,001	<0,001
CYBE bilme durumu		
Bilgi var	23,23±5,78	23,11±4,16
Bilgi yok	20,50±5,88	21,29±5,37
Test	t=1,286	t=2,166
p	0,201	0,032
Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu		
Yetersiz ¹	17,50±5,88	22,54±4,39
Kısmen yeterli ²	24,19±4,74	22,00±5,78
Yeterli ³	22,30±6,66	22,60±2,21
Test	W=5,265	W=0,224
p	0,015	0,800
Post hoc	2>1	
CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu		
Gerekli	23,40±5,87	22,77±4,46
Gereksiz	20,00±4,26	15,50±4,81
Test	t=1,941	t=4,443
p	0,055	<0,001

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart sapma, **fr:** frekans,

¹⁻²⁻³⁻⁴: Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc**: Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi
F: One-way ANOVA test, **t**: Independent samples t test, **W**: Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

CSÜS eğitimi alan üniversiteli öğrencilerin, yaş (grup), cinsiyet, okuduğu sınıf, okuduğu bölüm, baba eğitim düzeyi, baba çalışma durumu, CYBE bilme durumu ve CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenlerine göre CSBT toplamından

grupların aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa ulaşılmadı [$p>0,05$]. Anlamlı çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi raporlandı. Sırasıyla;

Yaşanılan yer değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $25,00\pm5,33$, ilçe $22,80\pm5,34$, şehir $20,88\pm6,08$ ve büyükşehir için $25,00\pm5,66$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=3,208$, $p=0,028$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, gruplara ilişkin puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmadı [$p>0,05$].

Birlikte yaşanılan kişiler değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; yalnız için $22,50\pm3,74$, aile ile birlikte $22,50\pm6,17$ ve arkadaşlar ile birlikte için $26,25\pm3,04$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının birlikte yaşanılan kişiler değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=7,340$, $p=0,004$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, arkadaşları ile birlikte yaşayan üniversiteli öğrencilerin ailesi ile birlikte yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p=0,002$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; annesi okuryazar olmayanlar için $22,07\pm6,54$, okuryazar olanlar $23,60\pm2,56$, ilkokul mezunu $28,00\pm3,95$ ve ortaokul mezunu ve üstü olanlar için $19,50\pm3,76$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=15,159$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, annesi ilkokul mezunu olan üniversiteli öğrencilerin annesi okuryazar olmayan, okuryazar olan ve ortaokul mezunu ve üstü olanlara [sırasıyla $p<0,001$], annesi okuryazar olanların ortaokul mezunu ve üstü olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulgulandı [$p=0,006$].

Aile tipi değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; geniş ailede yaşayanlar için $20,92\pm4,91$ ve çekirdek ailede yaşayanlar için $24,63\pm5,95$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının aile tipi değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-3,513$, $p=0,001$]. Çekirdek ailede yaşayan üniversite öğrencilerin geniş ailede yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; cinsellikle ilgili bilgileri yetersiz olanlar için $17,50 \pm 5,88$, kısmen yeterli olanlar $24,19 \pm 4,74$ ve yeterli olanlar için $22,30 \pm 6,66$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$W=5,265$, $p=0,015$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, cinsellikle ilgili bilgileri kısmen yeterli olan üniversiteli öğrencilerin yetersiz olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulundu [$p=0,043$].

CSÜS eğitimi almayan üniversite öğrencilerinin okuduğu bölüm, birlikte yaşanan kişiler, baba çalışma durumu ve cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenlerine göre CSBT ölçek toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa ulaşılmadı [$p>0,05$]. Anlamlı çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi raporlandı. Sırasıyla;

Yaş değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; 20 yaşında olanlar için $23,86 \pm 3,98$, 21 yaşında olanlar $20,92 \pm 5,49$, 22 yaşında olanlar $22,00 \pm 3,01$ ve 23 yaş ve üzeri olanlar için $23,83 \pm 4,77$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının yaş değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=3,447$, $p=0,019$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, 20 yaşında olan üniversiteli öğrencilerin 21 yaşında olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi [$p=0,046$].

Cinsiyet değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; kadınlar için $22,81 \pm 5,00$ ve erkekler için $20,17 \pm 3,03$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının cinsiyet değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=3,345$, $p=0,001$]. Kadın üniversite öğrencilerin erkeklere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Okuduğu sınıf değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; birinci sınıfta okuyanlar için $21,56 \pm 5,05$ ve ikinci sınıfta okuyanlar için $23,29 \pm 4,31$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının okuduğu sınıf değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=-2,049$, $p=0,043$]. İkinci sınıfta okuyan üniversite öğrencilerin birinci sınıfta okuyanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Yaşanılan yer değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; köy için $21,25 \pm 4,09$, ilçe $24,19 \pm 3,99$, şehir $20,86 \pm 5,18$ ve büyükşehir için $19,20 \pm 4,87$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının yaşanılan yer değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=8,448$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, ilçede yaşayan üniversiteli öğrencilerin şehirde ve büyükşehirde yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p=0,014$, $p<0,001$].

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; annesi okuryazar olmayan için $22,86 \pm 4,11$, okuryazar olan $17,00 \pm 2,14$, ilkokul mezunu $23,63 \pm 3,73$ ve annesi ortaokul mezunu ve üzeri olanlar için $21,38 \pm 6,24$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan Welch testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=16,626$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Tamhane's T2 testine göre, annesi okuryazar olmayan, ilkokul mezunu ve ortaokul ve üzeri olan üniversiteli öğrencilerin annesi okuryazar olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [sırasıyla $p<0,001$, $p<0,001$, $p=0,015$].

Anne çalışma durumu değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; annesi çalışanlar için $24,00 \pm 0,00$ ve çalışmayanlar için $22,26 \pm 4,87$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının anne çalışma değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t=3,987$, $p<0,001$]. Annesi çalışan üniversite öğrencilerin çalışmayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; babası okuryazar değil olan için $20,00 \pm 2,14$, ilkokul mezunu $24,73 \pm 3,82$, ortaokul mezunu $18,11 \pm 4,01$ ve babası lise mezunu ve üstü olanlar için $23,33 \pm 4,24$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının baba eğitim düzeyi değişkenine göre uygulanan tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$F=23,334$, $p<0,001$]. Çoklu karşılaştırma post hoc Scheffe testine göre, babası ilkokul mezunu olan üniversiteli öğrencilerin babası okuryazar veya olmayanlara ve ortaokul mezunu olanlara [sırasıyla $p=0,018$, $p<0,001$], babası lise mezunu ve üstü olanların ortaokul mezunu olanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi [$p<0,001$].

Aile tipi değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; geniş ailede yaşayanlar için $20,38 \pm 4,78$ ve çekirdek ailede yaşayanlar için $24,25 \pm 3,99$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının aile tipi değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t = -4,978$, $p < 0,001$]. Çekirdek ailede yaşayan üniversite öğrencilerin geniş ailede yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

CYBE bilme durumu değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; CYBE'yi bilenler için $23,11 \pm 4,16$ ve bilmeyenler için $21,29 \pm 5,37$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının CYBE'yi bilme durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t = 2,166$, $p = 0,032$]. CYBE'yi bilen üniversite öğrencilerin bilmeyenlere göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları; CSÜS eğitimlerini gerekli bulanlar için $22,77 \pm 4,46$ ve bulmayanlar için $15,50 \pm 4,81$ olarak bulundu. Ölçek toplam puanının CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenine göre uygulanan t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi [$t = 4,443$, $p < 0,001$]. CSÜS eğitimlerini gerekli bulan üniversite öğrencilerin bulmayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı.

Tablo 4.8. HCTÖ, Alt Boyutları ve CSBT Toplam Puan Ortalamalarının CSÜS Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerine Göre Karşılaştırılması (n=240)

Ölçekler ve Alt Boyutları	CSÜS Eğitimi Alan (n=112)	CSÜS Eğitimi Almayan (n=128)	Test (t)	p
	Ort.±SS	Ort.±SS		
HCTÖ	83,326,73	83,596,86	-0,092	0,927
Onaylayıcılık	41,505,80	41,474,94	-0,071	0,944
Doğum kontrolü	11,502,21	11,751,89	2,395	0,023
Paylaşım	13,713,79	14,693,12	1,392	0,165
Araç olarak değerlendirme	16,613,45	15,693,45	-2,281	0,023
CSBT	23,045,80	22,314,80	4,052	<0,001

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart sapma, **t:** Independent samples t test,

HCTÖ, alt boyutları ve CSBT ölçek toplam puan ortalamalarının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre karşılaştırılması Tablo 4.8'de yer almaktadır. Buna göre, HCTÖ Doğum kontrolü alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı

[$p=0,023$], eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı.

HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı [$p=0,023$], eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı.

CSBT toplam puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı [$p<0,001$], eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel bilgi düzeylerinin eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı.

Tablo 4.9. HCTÖ, Alt Boyutları ve CSBT Toplam Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Ölçekler ve Alt Boyutları	CSBT	
	r	p
HCTÖ	0,316	<0,001
Onaylayıcılık	0,149	0,021
Doğum kontrolü	0,296	<0,001
Paylaşım	0,250	<0,001
Araç olarak değerlendirme	-0,037	0,570

r: Pearson korelasyon analizi

HCTÖ, alt boyutları ve CSBT toplam puan ortalamaları arasındaki ilişki incelemek amacıyla uygulanan Pearson korelasyon analizi sonucunda, HCTÖ ile CSBT arasında pozitif yönde, orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulundu [$r=0,316$, $p<0,001$]. Aynı şekilde, Onaylayıcılık [$r=0,149$], Doğum kontrolü [$r=0,296$] ve Paylaşım [$r=0,250$] ile CSBT arasında pozitif yönde, zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulundu [$p<0,05$].

Tablo 4.10. Üniversiteli Öğrencilerin CSBT Toplam Puanlarının HCTÖ Toplam Puanı Üzerine Etkisi: Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Değişkenler	Katsayılar			t	p	B için %95 GA	
	B	SH B	β			AS	ÜS
Sabit	74,294	1,835		40,497	<0,001	70,680	77,908
CSBT puanı	0,405	0,079	0,316	5,134	<0,001	0,250	0,560
R=0,316, R²=0,100, A, R²=0,096; F=26,360, sd: 1, 238, p<0,001; Durbin-Watson= 2,296							

SH: Standart Hata, **GA:** Güven Aralığı, **AS:** Alt Sınır, **ÜS:** Üst Sınır; **sd:** Serbestlik derecesi
CSBT: Cinsel Sağlık Bilgi Testi

Üniversite öğrencilerinin CSBT toplam puanlarının, cinsel tutum puanı üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizine göre, kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu ($F=26,360$, $sd: 1, 238$, $p<0,001$). Kurulan modelde regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucuna göre; modele dâhil edilen CSBT puanının HCTÖ toplam puanının yordayıcısı oldukları saptandı ($t=5,134$, $p<0,001$). Üniversiteli öğrencilerin HCTÖ toplam puanına ilişkin toplam varyansın (değişimin) %10,0'unun öğrencilerin CSBT toplam puanları tarafından açıklandığı tespit edildi ($R=0,316$, $R^2=0,100$). Üniversiteli öğrencilerin CSBT toplam puanındaki her bir puan artışı, öğrencilerin HCTÖ toplam puanında 0,405 puanlık bir artış sağladığı tespit edildi.

5. TARTIŞMA

Üniversite öğrencilerinde cinsel sağlık bilgi ve tutum düzeylerinin etkisini ortaya çıkarmak için yapılan araştırmanın bulguları literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Araştırmada yaşanan yer değişkeninin cinsel sağlık bilgi düzeyi üzerinde etkili olduğu bulundu (Tablo 4.7). Bu yüzden yaşanan yerin cinsel sağlık üzerinde etkisinin olduğu söylenebilir. Literatüre bakıldığında benzer çalışmaların olduğu görülmektedir. Dişsiz ve diğerleri (2020) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada yaşanan yer ile öğrencilerin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Ebelik öğrencileri üzerinde yapılan benzer bir çalışmada öğrencilerin cinsel sağlık dersi alan ve almayanlar arasında yaşadığı yere göre anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır (Doğan vd., 2022). Literatürde çalışmamızın sonucunu desteklemeyen çalışmalara da rastlamak mümkündür. Yapılan bir çalışmada üniversite öğrencilerinin üreme ve cinsel sağlığa yönelik bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Özcan vd., 2016). Özkan ve diğerleri (2020) tarafından yapılan başka benzer bir çalışmada ise cinsellikle ilgili eğitim alan ve almayan öğrencilerin cinsel sağlık bilgi düzeyleri ile yaşanan yer arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Literatürdeki bu farklılıkların nedeni yapılan çalışmalara katılan kişilerin sosyodemografik özelliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca yaşanan yerde bulunan ortamda cinsellikle ilgili konuların konuşulup konuşulmamasına bağlı olarak da kaynaklanmış olacağı düşünülmektedir.

Araştırmada birlikte yaşanan kişiler değişkenine göre CSBT toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlendi (Tablo 4.7). CSÜS eğitimi alan ve arkadaşları ile birlikte yaşayan üniversite öğrencilerinin ailesi ile birlikte yaşayanlara göre cinsel sağlık bilgi düzeylerinin yeterli şekilde olduğu görülmektedir. Doğan ve diğerleri (2022) tarafından hemşirelik ve ebelik öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada cinsellik dersi alan ve almayan öğrenciler ile birlikte yaşayan kişiler arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Arkadaşlarıyla birlikte yaşayan öğrencilerin cinsel konularda bilgi paylaşımını daha rahat yapabileceğinden dolayı cinsel sağlık bilgi düzeyleri daha yüksek olmuş olabilir.

Araştırmada CSBT toplam puanının anne eğitim düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulundu (Tablo 4.7). Literatürde yapılan araştırmalarda cinsel mitler ile yapılan birkaç çalışmada anne eğitim düzeyi ile cinsel eğitim alan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olduğu bildirilmiştir (Kartal,

2020; Öz vd., 2021). Bu duruma göre annenin eğitim düzeyinin üniversite öğrencilerinde cinsel sağlık bilgisi üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Çalışmamızın sonucuna göre annesi ilköğretim mezunu olan üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık bilgi düzeylerinin yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilmektedir.

Araştırmada aile tipi değişkenine göre CSBT toplam puanının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edildi (Tablo 4.7). Çekirdek ailede yaşayan üniversite öğrencilerin geniş ailede yaşayanlara göre puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı. Bu bulgu, çekirdek ailede yaşayan üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık bilgi düzeylerinin yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilmektedir. Dişsiz ve diğerleri (2020) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada çekirdek aileye sahip olan öğrencilerin geniş aileye sahip olanlara göre cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeylerinin daha yüksek ve aralarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada CSÜS ile ilgili eğitim alan öğrencilerin cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma durumu değişkenine göre CSBT toplamından grupların aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulundu (Tablo 4.7). Bu bulgu, cinsellikle ilgili bilgileri kısmen yeterli olan üniversite öğrencilerinin yeterli bulanlara göre cinsel sağlık bilgi düzeylerinin daha yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilmektedir. Özkan (2020) tarafından öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada cinsel sağlık ile ilgili eğitim alan öğrencilerin almayanlara göre puan ortalamaların daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Başka benzer bir çalışmada ebellek ve hemşirelik öğrencileri arasında cinsel sağlık dersi alanların almayanlara göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Doğan vd., 2022). Çalışmamızdan elde edilen bu sonuç beklenen bir durumdur.

Araştırmada HCTÖ Doğum kontrolü alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı (Tablo 4.8). Köprülü (2022) tarafından gençler üzerinde yapılan araştırmada çevirim içi olarak verdiği cinsel eğitimin sonunda ön test puanının son test puanından yüksek olduğu belirlenmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada doğum kontrolü ile daha önce cinsel bilgi alan ve almayanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır (Üstgörül vd., 2020). Çalışmamızdan elde edilen bu sonuca göre; CSÜS eğitimi almayan üniversite öğrencilerinin kendini merkeze alan cinsel yaşam içerisinde olduğunu ve idealden uzak cinsel tutuma sahip

olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmamızdan elde edilen bu sonuç hipotezimizi desteklemektedir.

HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı (Tablo 4.8). Köprülü (2022) tarafından gençler üzerinde yapılan araştırmada, çevirim içi olarak verdiği cinsel eğitimin sonunda ön test ile son test arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Can ve diğerleri (2018) tarafından ebelik öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada cinsel eğitim alan öğrenciler ile almayanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Çalışmamızdan elde edilen bu sonuca göre; CSÜS eğitimi alan üniversite öğrencilerinin ideal, sağlıklı ve dengeli cinsel tutum içerisinde olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmamızdan elde edilen bu sonuç hipotezimizi desteklemektedir.

Araştırmada CSBT ölçek toplam puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, eğitim alan üniversiteli öğrencilerin cinsel bilgi düzeylerinin eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı (Tablo 4.8). Özkan ve diğerleri (2020) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada CSÜS eğitimi alan ve almayan öğrenciler arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu saptanmıştır. Başka benzer bir çalışmada ebelik ve hemşirelik öğrencileri arasında cinsel sağlık dersi alanlar ile almayanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (Doğan vd., 2022). Tıp fakültesi öğrencilerine verilen cinsel sağlık dersinin cinsel tutum değişikliği üzerindeki etkisinin değerlendirildiği bir çalışmada ön test-son test derecelendirmelerinin hepsinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (Ross et al., 2021). Araştırmamızdan elde edilen bu sonuç beklenen bir durum olarak görülmekte olup ayrıca hipotezimizi de desteklemektedir.

Araştırmada yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda, HCTÖ ile CSBT arasında pozitif yönde, orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulundu (Tablo 4.9). Bu ilişki, üniversite öğrencilerinin cinsel bilgi düzeylerinin artmasıyla birlikte cinsel tutumlarının da artacağı şeklinde yorumlanabilmektedir. Literatürde HCTÖ ve CSBT ilişkisini doğrudan değerlendiren herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Mevcut araştırmanın bu bulgusu literatürde ilk olma özelliğiyle önemli olduğu söylenebilir. Ancak HCTÖ ve CSBT ile ilgili ayrı ayrı yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Evcili ve Gölbaşı (2017) tarafından Türk üniversite öğrencileri üzerinde

yapılan araştırmada öğrencilerin cinsel mitleri ve cinsel sağlık bilgisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Başka benzer bir çalışmada hemşirelik öğrencilerin cinsel mit puanları ile cinsel sağlık bilgisi puanları arasında hem ön test hem de son testte negatif bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir (Ünal Toprak ve Turan, 2021). Marcinechová ve Záhorecová, (2020) tarafından yapılan çalışmada içsel dindarlık ile hoşgörülülük arasında negatif bir ilişki olduğunu doğrulamıştır ve cinsel utanç, dindarlıkla pozitif, cinsel tatminle negatif ilişkili olduğu bulunmuştur. Uzdil ve Günaydın (2022) tarafından ebelik öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin HCTÖ ile cinsel tutum ve inançlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi olduğu saptanmıştır. Bu sonuç, öğrencilerin cinsel bilgi düzeylerinin artmasının ideal, sağlıklı ve dengeli cinsel tutum içerisinde olacağını göstermektedir.

Araştırmada üniversite öğrencilerinin cinsel bilgi testi toplam puanlarının, cinsel tutum puanı üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizine göre, kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu (Tablo 4.10). Kurulan modelde regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucuna göre; modele dâhil edilen CSBT puanının HCTÖ toplam puanının yordayıcısı oldukları saptandı. Bu durum, üniversite öğrencilerinin cinsel bilgi düzeylerindeki her pozitif gelişme ve artışın öğrencilerin cinsel tutumlarına olumlu katkı sağlayacağı şeklinde yorumlanabilir. Literatürde CSBT ve HCTÖ ve ilişkisini doğrudan değerlendiren herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Araştırmamızın bu bulgusu literatürde ilk olma özelliğiyle önemli olduğu söylenebilir. Ancak HCTÖ ve CSBT ile ilgili ayrı ayrı yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Gençoğlu (2021) tarafından yapılan çalışmada HCTÖ'nün çocukluk çağı travmalarını anlamlı bir şekilde yordadığını (çocukluk çağında cinsel travma geçirenlerin daha olumsuz cinsel tutumlar sergiledikleri) saptamıştır. Başka benzer bir çalışmada cinsel utanç, utanca yatkınlık ve içsel dindarlığın cinsel tatmin varyansının %19'unu açıkladığı belirlenmiştir (Marcinechová ve Záhorecová, 2020). Mahalwal ve diğerleri (2021) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada da cinsel tutum, yaşam kalitesi ve çift memnuniyeti arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6.1 Sonuçlar

Araştırma sorusu kapsamında, HCTÖ Puan Ortalamasının CSÜS eğitimi alan üniversiteli öğrencilerin yaş (grup), cinsiyet, yaşanılan yer, birlikte yaşanılan yer, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, baba çalışma durumu, CSÜS eğitimlerini yeterli bulma durumu ve CYBE bilme durumu değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlendi.

Araştırma sorusu kapsamında, HCTÖ Puan Ortalamasının CSÜS eğitimi almayan üniversiteli öğrencilerin cinsiyet, okuduğu sınıf, birlikte yaşanılan yer, anne çalışma durumu ve CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edildi.

Araştırma sorusu kapsamında, CSBT puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan üniversiteli öğrencilerin yaşanılan yer, birlikte yaşanılan kişiler, anne eğitim düzeyi, aile tipi ve cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli bulma değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulundu. Aynı şekilde, CSBT puan ortalamasının CSÜS eğitimi almayan üniversiteli öğrencilerin yaş (grup), cinsiyet, okuduğu sınıf, yaşanılan yer, anne eğitim düzeyi, anne çalışma durumu, baba eğitim düzeyi, aile tipi, CYBE'yi bilme durumu ve CSÜS eğitimlerini gerekli bulma durumu değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı saptandı.

Araştırma sorusu ve hipotezleri kapsamında, HCTÖ, alt boyutları ve CSBT toplam puan ortalamalarının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversiteli öğrencilere göre karşılaştırılması yapıldı. Buna göre; HCTÖ Doğum kontrolü alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu saptandı. HCTÖ Araç olarak değerlendirme alt boyutu puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, eğitim alan üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarının eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu belirlendi. CSBT toplam puan ortalamasının CSÜS eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, eğitim alan üniversiteli öğrencilerin cinsel bilgi düzeylerinin eğitim almayanlara kıyasla daha olumlu olduğu tespit edildi.

6.2 Öneriler

Ulaştığımız sonuçlar doğrultusunda gençlerin CSÜS ve cinsel tutumlarının olumlu yönde düzeltilmesi konusunda daha kapsamlı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

CSÜS ve cinsel tutumları etkileyen değişkenlerin nasıl etilediğine dair daha kapsamlı ve nitelikli çalışmaların yapılması önerilmektedir.

CSÜS eğitimlerinin küçük yaşlardan başlanarak tüm okul dönemlerinde, yaşına uygun eğitim metotlarıyla yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Düşük bilgi düzeyine sahip olduğu belirlenen yalnız veya ailesiyle yaşayan üniversite öğrencilerinin bilgi düzeyini artırıcı çalışmalar planlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akalpler, Ö., & Eroğlu, K. (2015). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde üniversite öğrencilerinin sık görülen cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlara ilişkin bilgileri ve cinsel davranışları. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 2(2), 1-19.
- Altınova, H. H., & Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 24(2), 9-22.
- American Psychological Association. (2015). *APA dictionary of psychology*. Second Edition. 1-54.
- Anderson, L. E., Dingle, G. A., O'Gorman, B., & Gullo, M. J. (2020). Young adults' sexual health in the digital age: perspectives of care providers. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 25, 100534. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2020.100534>
- Aydın, M. (2019). Lisans öğrencilerinin cinsel sağlık eğitimi ve cinsel sağlık ile ilgili bilgi ve görüşleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1-13.
- Aydın, M., Bekar, E. Ö., Gören, Ş. Y., & Sungur, M. A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 223-242.
- Can, R., Aksoy, E. Y., & Yılmaz, D. S. (2018). Ebelik bölümü öğrencilerinin cinsel tutum ve öz-bilinç durumlarının değerlendirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1338-1347.
- CDC (U.S. Centers for Disease Control and Prevention). (2024). Incidence, prevalence, and cost of sexually transmitted infections in the United States, 2018. <https://www.cdc.gov/nchhstp-newsroom/factsheets/incidence-prevalence-cost-stis-in-us.html>
- Cevahir, E. (2020). Normal dağılım özellikleri. R. Ö. Çatar (Ed.), *SPSS ile nicel veri analizi rehberi* (1. Baskı) içinde (s. 13-14). Kibele yayınevi.
- Collins, W. A., Welsh, D. P., & Furman, W. (2009). Adolescent romantic relationships. *Annual review of psychology*, 60, 631-652. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.60.110707.163459>
- Cüceloğlu, D. (2018). *İnsan ve davranış: psikolojinin temel kavramları* (36. Baskı). Remzi Kitabevi.
- Duman, B.N. (2019). *Cinsel sağlık* (1. baskı). Nobel Tıp Kitabevi.

- Dişsiz, M., Yalçıntürk, A. A., Sümer, G., Tavşan, C., Dede, S., Durmuş, Ş., & Ünsal, M. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeyleri ve görüşleri. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 51(2), 78-83.
- Doğan, N., FIŞKIN, G., & Yüceler Kaçmaz, H. (2022). Cinsel sağlık dersi alan ve almayan öğrencilerin cinsel sağlık bakımına ilişkin inanç ve tutumları. *Androloji Bülteni*, 24(1), 1-10.
- Esen., E. & Siyez, D. M. (2017). Cinsel sağlık eğitimi programının 9. Sınıf öğrencilerinin cinsel sağlık bilgi düzeyleri ve tutumlarına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 560-580.
- Esin, N. M. (2014). Veri toplama yöntem ve araçları & veri toplama araçlarının güvenilirlik ve geçerliği. *Hemşirelikte araştırma: süreç, uygulama ve kritik* (4.baskı) içinde (s. 193-232). Nobel Tıp Kitabevleri.
- Evcili, F., & Golbasi, Z. (2017). Sexual myths and sexual health knowledge levels of Turkish university students. *Sexuality & Culture*, 21, 976-990. <https://doi.org/10.1007/s12119-017-9436-8>
- Evcili, F., Gölbaşı, Z. (2017). Cinsel sağlık bilgi testi: geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1, 29-33
- Gençoğlu, D. (2021). *Çocukluk çağı travmaları, bağlanma stilleri ve cinsel tutumlar arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 694168)
- Harrison, V., Kemp, R., Brace, N., & Snelgar, R. (2021). *SPSS for psychologists* (7. baskı). Red Globe Press.
- Hendrick, C., Hendrick, S. S., & Reich, D. A. (2006). The brief sexual attitudes scale. *Journal of sex research*, 43(1), 76-86.
- Jan, S., & Shieh, G. (2013). Sample size determinations for Welch's test in one-way heteroscedastic ANOVA. *British Journal of Mathematical and Statistical Psychology*, 67(1), 72-93. <https://doi.org/10.1111/bmsp.12006>
- Karaçam, Ö., Totan, T., Korkmaz, Y. B., & Koyuncu, M. (2012). Hendrick cinsel tutum ölçeği kısa formunun Türkçeye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(2), 138-144.
- Kartal, B. (2020). Cinsel sağlık eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitlerine etkisi. *Androloji Bülteni*, 22(3), 167-171.
- Kazu, İ. Y. (2019). Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı kişilerin eğitimleri sırasında karşılaştıkları sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (34): 38-47.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın alfa güvenilirlik katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.

- Köprülü, M. H. (2022). *Gençlerde cinsel sağlık tutum ölçeği geliştirme çalışması*. [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 753116).
- Köprülü, Z. (2022). *Çevrimiçi olarak verilen cinsel eğitimin üniversite öğrencilerinin cinsel tutumlarına ve mitlerine etkisinin değerlendirilmesi*. [Yüksek lisans tezi, Ufuk Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 715697).
- Litam, S. D. A., & Speciale, M. (2021). Deconstructing sexual shame: Implications for clinical counselors and counselor educators. *Journal of Counseling Sexology & Sexual Wellness: Research, Practice, and Education*, 3(1), 14-24.
- Litam, S. D. A., Speciale, M., & Balkin, R. S. (2022). Sexual attitudes and characteristics of OnlyFans users. *Archives of sexual behavior*, 51(6), 3093-3103.
- Mahalwal, A., Tanwar, K. C., & Gupta, L. (2021). Relationship between sexual attitude, quality of life and couple satisfaction in unmarried young adults. *International Journal of Indian Psychology*, 9(4), 2303-2310.
- Marcinechová, D., & Záhorecová, L. (2020). Sexual satisfaction, sexual attitudes, and shame in relation to religiosity. *Sexuality & Culture*, 24(6), 1913-1928.
- McCoy, H. V., Shehadeh, N., & Rubens, M. (2016). Alcohol use and sexual risk behaviors in a migrant worker community. *Journal of immigrant and minority health*, 18, 561-567.
- Öz, H. G., Yangın, H. B., & Sözer, G. A. (2021). Cinsel sağlık dersinin hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitleri üzerine etkisi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 30(6), 400-408.
- Özcan, H., Kızılkaya Beji, N., Karadağ, A., & Emlik, K. (2016). Üniversite öğrencilerinin üreme ve cinsel sağlığa yönelik bilgi düzeyleri. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 83-97.
- Özkan, H., Üst Taşkın, Z. D., & Apay, S. E. (2020). Cinsellikle ilgili eğitim alan ve almayan öğrencilerin cinsel sağlık bilgi düzeylerinin karşılaştırılması. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 11-21.
- Öztürk, M. O. & Uluşahin, A. (2016). *Ruh sağlığı ve bozuklukları* (18. baskı). Nobel Tıp Kitabevleri.
- Pallant, J. (2021). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS* (7. baskı). London and New York: Routledge.
- Patterson, J. G., Jabson, J. M., & Bowen, D. J. (2017). Measuring sexual and gender minority populations in health surveillance. *LGBT health*, 4(2), 82-105.

- Phillips, G., Beach, L. B., Turner, B., Feinstein, B. A., Marro, R., Philbin, M. M., & Birkett, M. (2019). Sexual identity and behavior among US high school students, 2005–2015. *Archives of Sexual Behavior*, 48, 1463-1479. <https://doi.org/10.1007/s10508-018-1220-8>
- Pinyopornpanish, K., Thanamee, S., Jiraporncharoen, W. *et al.* (2017). Sexual health, risky sexual behavior and condom use among adolescents young adults and older adults in Chiang Mai, Thailand: findings from a population based survey. *BMC Res Notes*. 10, 1-8.
- Ross, M. W., Bayer, C. R., Shindel, A., & Coleman, E. (2021). Evaluating the impact of a medical school cohort sexual health course on knowledge, counseling skills and sexual attitude change. *BMC medical education*, 21, 1-10.
- Rowley, J., Vander Hoorn, S., Korenromp, E., Low, N., Unemo, M., Abu-Raddad, L. J., & Taylor, M. M. (2019). Chlamydia, gonorrhoea, trichomoniasis and syphilis: global prevalence and incidence estimates, 2016. *Bulletin of the World Health Organization*, 97(8), 548.
- Sarıtepeci, M. (2018). Adaptation study of the achievement motivation scale based on value-expectancy theory. *International Journal of Education Science and Technology*. 4 (1); 28-40.
- Siyez, M. D., & Siyez, E. (2009). Üniversite öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Türk Üroloji Dergisi*, 33(1), 56-63.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Daire Başkanlığı. (2023). HIV-AIDS istatistikleri. <https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/bulasici-hastaliklar-ve-erken-uyari-db/Dokumanlar/Istatistikler/hiv-aids-2023.pdf>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics* (7. baskı). Boston: Pearson.
- Tuna, F. (2016). *Sosyal bilimler için istatistik* (1. baskı). Pegem Akademi.
- Türk Dil Kurumu. (2019). Genel açıklamalı sözlük. <https://tdk.gov.tr/yayinlar/yayinlar-yayinlar/turk-dil-kurumu-yayinlari/>
- Türkiye İstatistik Kurumu (2022). İstatistiklerle gençlik. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2022-49670>
- United Nations Population Fund (UNFPA) (2015). the evaluation of comprehensive sexuality education programmes: a focus on the gender and empowerment outcomes. <https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPAEvaluationWEB4.pdf>
- Uzdil, N., & Günaydın, Y. (2022). Ebelik öğrencilerinde cinsel tutum ve inanışlar üzerinde cinsel utangaçlığın etkisi. *Androloji Bülteni*, 24(4), 264-272.

- Ünal Toprak, F., & Turan, Z. (2021). The effect of sexual health courses on the level of nursing students' sexual/reproductive health knowledge and sexual myths beliefs in Turkey: A pretest-posttest control group design. *Perspectives in Psychiatric Care*, 57(2), 667-674. <https://doi.org/10.1111/ppc.12593>
- Ünsar, S., Yacan, L., & Yücel, İ. (2019). Üniversite öğrencilerinin HIV/AIDS, hepatit c, hepatit b enfeksiyon hastalıkları hakkındaki farkındalık düzeyleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(3), 250- 255.
- Üstgörül, S., Önür, H., & Tekin Önür, H. (2020). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algıları ile cinsel tutumlarının incelenmesi. *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 77–87. DOI: 10.46291/Al-Farabi.050308
- World Health Organization. (2018). Report on global sexually transmitted infection surveillance. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565691>
- Yılmaz, İ., & Özdemir, F. (2016). Robust methods for comparing K independent groups. *Türkiye Klinikleri Journal of Biostatistics*, 8(2), 143–151. <https://doi.org/10.5336/biostatic.2016-50837>
- Zheng, Y., Yu, Q., Lin, Y., Zhou, Y., Lan, L., Yang, S., & Wu, J. (2022). Global burden and trends of sexually transmitted infections from 1990 to 2019: an observational trend study. *The Lancet Infectious Diseases*, 22(4), 541-551.

EKLER

EK-1 Etik Kurul İzni

EK-2 Gönüllüleri Bilgilendirme ve Olur (Rıza) Formu

GÖNÜLLÜLERİ BİLGİLENDİRME VE OLUR (RIZA) FORMU

Bu çalışma Yaşlı Bakımı ve Evde Hasta Bakımı Programındaki Öğrencilerin “Üniversite Öğrencilerinde Cinsel Sağlık Bilgi ve Tutum Düzeylerinin İncelenmesi” amacı ile yapılacaktır. Katılımcılara sosyo-demografik verileri, Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) ve Cinsel Sağlık Bilgi Testi araştırmacılar tarafından uygulanacaktır. Çalışmada elde edilen veriler sadece bu çalışmada kullanılacaktır. Bu çalışma için sizden bir ücret talep edilmeyecek ve size bir ücret ödemesi yapılmayacaktır. Sizinle ilgili bilgiler gizli tutulacak ancak çalışmanın kalitesini denetleyen görevliler, etik kurullar ya da resmi makamlarca gerekli görülürse incelenecektir. Bu çalışmaya katılmanızı ve bu bilgileri benimle paylaşmanızı rica ediyorum. Yardımlarınız ve destekleriniz için teşekkür ederim.

YUKARIDAKİ BİLGİLERİ OKUDUM, BUNLAR HAKKINDA BANA YAZILI VE SÖZLÜ AÇIKLAMA YAPILDI. BU KOŞULLARDA SÖZ KONUSU ARAŞTIRMAYA KENDİ RIZAMLA, HİÇBİR BASKI VE ZORLAMA OLMAKSIZIN KATILMAYI KABUL EDİYORUM.

Gönüllünün Adı, Soyadı, İmzası, Adresi (varsa telefon numarası)

Araştırmayı yapan sorumlu araştırmacının Adı, Soyadı, İmzası

EK-3 Cinsel Sağlık Bilgi Testi lek Kullanım İzni

EK-4 Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği Kısa Formu Kullanım İzni

EK-5 Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Doğum tarihiniz:/...../.....

2. Cinsiyetiniz? (1) Kadın (2) Erkek

3. Kaçınıcı sınıfta olduğunuzu belirtiniz? (1) Birinci sınıf (2) İkinci sınıf

4. Okuduğunuz bölümü belirtiniz? (1) Yaşlı Bakımı (2) Evde Hasta Bakımı

5. Büyüdüğünüz en çok yaşadığınız yer?

(1) Büyükşehir (2) Şehir (3) İlçe (4) Köy

6. Kiminle birlikte yaşıyorsunuz?

- (1) Yalnız
(2) Ailem ile evde
(3) Yurtta Arkadaş / Akranlarla
(4) Evde Arkadaş / Akranlarla
(5) Diğer.....

7. Annenizin eğitim durumu nedir?

- (1) Okuryazar değil
(2) Okuryazar
(3) İlkokul mezunu
(4) Ortaokul mezunu
(5) Lise mezunu
(6) Yüksekokul/ Üniversite mezunu

8. Anneniz çalışma durumunu belirtiniz.

(1) Çalışıyor (2) Emekli (3) Ev hanımı (4) Diğer.....

9. Babanızın eğitim durumu nedir?

- (1) Okuryazar değil
(2) Okuryazar
(3) İlkokul mezunu
(4) Ortaokul mezunu
(5) Lise mezunu
(6) Yüksekokul/ Üniversite mezunu

10. Babanızın çalışma durumunu belirtiniz.

(1) Çalışıyor (2) Emekli (3) Memur (4) Diğer.....

11. Aile tipinizi belirtiniz.

- (1) Geniş Aile
(2) Çekirdek Aile
(3) Parçalanmış Aile

12. Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı hakkında daha önce eğitim aldınız mı?

- (1) Evet (2) Hayır

13. Cevabınız evetse aldığınız bu eğitimleri yeterli buluyor musunuz?

- (1) Çok yetersiz
(2) Yetersiz
(3) Kısmen yeterli
(4) Yeterli
(5) Çok yeterli

14. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonları (CYBE) biliyor musunuz?

- (1) Bilgim var (2) Bilgim yok

15. Cinsellikle ilgili konularda ilk bilgilerinizi nereden öğrendiniz? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- (1) Anne
(2) Baba
(3) Kardeş
(4) Arkadaş
(5) Kitap/gazete/dergi
(6) Radyo/televizyon
(7) Bilgisayar/internet
(8) Öğretmen
(9) Sağlık personeli
(10) Diğer, lütfen açık olarak yazınız.....

16. Cinsellikle ilgili konulardaki bilgilerinizi yeterli buluyor musunuz?

- (1) Çok yetersiz
(2) Yetersiz
(3) Kısmen yeterli
(4) Yeterli
(5) Çok yeterli

17. Cinsel sağlık/Üreme sağlığı ilgili eğitim verilmesini gerekli buluyor musunuz?

- (1) Evet (2) Hayır

EK-6 Cinsel Sağlık Bilgi Testi

CİNSEL SAĞLIK BİLGİ TESTİ

1. Aşağıdakilerden hangisi üreme sağlığı yönünden öncelikli sorunlardan biri değildir?

- a. Ergen gebelikler
- b. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar
- c. Erken evlilikler
- d. Üreme yolları kanserleri
- e. Beslenme yetersizlikleri

2. Aşağıdakilerden hangisi cinsellikle ilgili evrensel değerlerden biri değildir?

- a. Cinsellik, tüm insanlara özgüdür.
- b. Cinsellik, yaşamın doğal ve sağlıklı bir parçasıdır.
- c. Cinsel yaşam ile ilişkili her kararın etkileri ve sonuçları vardır.
- d. Cinselliği ifade etmenin tek yolu cinsel ilişkidir.
- e. Cinsel davranışlara erken başlamak riskleri de beraberinde getirir.

3. Çocuğun kendi cinsiyetinin fark ettiği ve cinsellikle ilgili ilk sorularını sorduğu dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- a. 0-1 yaş
- b. 1-3 yaş
- c. 3-6 yaş
- d. 6-12 yaş
- e. 12-18 yaş

4. Aşağıdaki davranışlardan hangisi bireyde cinsel kimlik bozukluğu olabileceğini düşündürür?

- a. Karşı cinsten arkadaşlarının fazla olması
- b. Kendi bedeninin özelliklerinden nefret ettiği dile getirmesi
- c. Anne ve babasından sürekli nefret ettiğini dile getirmesi
- d. En samimi arkadaşının karşı cinsten olması
- e. Sürekli olarak karşı cinsi öven ifadelerinin olması

5. Ayşe kadın olmaktan ve kadın cinsiyetinin özelliklerinden nefret ettiğini, kendini bir erkek gibi hissettiğini ifade ediyor. Giyimi ve davranışları ile bir erkek gibi görünmeye çalışıyorsa Ayşe'nin cinselliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a. Transseksüeldir
- b. Biseksüeldir
- c. Travestidir
- d. Heteroseksüeldir
- e. Homoseksüeldir

6. Günümüzde "İnsanlar neden farklı cinsel yönelimler geliştirmektedir?" sorusuna verilen en doğru yanıt aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Çocuklukta yaşanan geçmiş deneyimler
- b. Ailenin yetiştirilme tarzı
- c. Genetik ve çevresel faktörlerin etkileşimi.
- d. Doğuştan getirilen genetik faktörler
- e. Hormonal faktörlerin etkisi

7. Hem kadınlara hem de erkeklere karşı romantik ve cinsel çekim duyan kişinin cinsel yönelimini açıklayan seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Lezbiyen
- b. Heteroseksüel
- c. Transeksüel
- d. Biseksüel
- e. Gay (Gey)

8. Toplumsal yaşamda kültürel, politik ve ekonomik alanların erkek egemenliğinde tutulduğu anlayışa ne ad verilir?

- a. Çoğulcu sistem
- b. Otoriter sistem
- c. Ataerkil sistem
- d. Özgürlükçü sistem
- e. Demokratik sistem

9. “Sosyal yönden kadın ve erkeğe verilen roller ve sorumluluklar” olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Toplumsal cinsiyet
- b. Cinsiyet
- c. Cinsel kimlik
- d. Cinsel davranış
- e. Cinsel yönelim

10. Kastrasyon / iğdiş edilme (penisin kesilmesi) korkusu nedeniyle erkek çocuklarına sünnet yapılmasının sakıncalı olacağı dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- a. 0-1 yaş
- b. 1-3 yaş
- c. 3-6 yaş
- d. 6-12 yaş
- e. 12-18 yaş

11. Bir ailede aşağıdaki davranış özelliklerinden hangisi varsa o ailede toplumsal cinsiyet temelli bir ayrımcılık olduğu düşünülür?

- a. Kız çocuklarının ev işlerinde annesine yardım etmesi
- b. Erkek çocuklarının baba ile daha fazla zaman geçirmesi
- c. Ebeveynlerin çocukların arkadaşlarıyla tanışmak istemesi
- d. Çocuklarının belirli bir saatten sonra evde olmalarının istenmesi
- e. Aile ile ilgili kararlarda erkek çocukların fikrinin sorulması

12. Kadın üreme hücrelerini olgunlaştığı ve depolandığı organ aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Rahim
- b. Yumurta kanalı (tüpler)
- c. Yumurtalık
- d. Rahim ağzı
- e. Vajina

13. Aşağıdakilerden hangisi kadın dış üreme organlarından değildir?

- a. Hazne girişi (Vajina girişi)
- b. Dış dudaklar
- c. İç dudaklar
- d. Bızır (Klitoris)
- e. Rahim

14. Farklı cinsel yönelimleri olan bireylere karşı duyulan nefret, korku ve hoşnutsuzluk anlamına gelen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Androfobi
- b. Homofobi
- c. Homiklofobi
- d. Monofobi
- e. Ürofobi

15. Aşağıdakilerden hangisi cinsel ilişkinin amaçlarından biri değildir?

- a. Üremeyi sürdürmek
- b. Yakınlık gereksinimini karşılamak
- c. Güven duygusunu paylaşmak
- d. Cinsel haz sağlamak
- e. Cinsel eş üzerinde hakimiyet kurmak

16. Orgazm (cinsel haz / tatmin) ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a. Cinsel hazzın en yoğun yaşandığı andır. b. Kadınlar, erkeklerden daha önce orgazm yaşar.
- c. Erkeklerde boşalmanın gerçekleştiği evredir.
- d. Kadında üreme organlarını saran kaslar istemsiz, ritmik kasılır.
- e. Her iki cinsten vücutta yaygın kızarma, nefes ve kalp hızında artış görülür.

17. Mastürbasyonla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- a. Fiziksel hastalıkların gelişmesine neden olur.
- b. Psikolojik hastalıkların gelişmesine neden olur.
- c. Bireyin bedeninden cinsel olarak haz almasını sağlar.
- d. Bağlımlılığa neden olur.
- e. Erkeklerde uygun bir cinsel davranıştır.

18. Kadın üreme hücresine ne ad verilmektedir?

- a. Sperm
- b. Zigot
- c. Yumurta (ovum)
- d. Fetüs
- e. Embriyo

19. Aşağıda gebeliğin oluşumu ve gelişimi ile ilgili verilen bilgilerden yanlış olanı işaretleyiniz.

- a. Gebelik olasılığının en yüksek olduğu günler iki adet kanamasının ortasına rastlayan günlerdir.
- b. Döllenme, kadının yumurtalıklarda meydana gelir.
- c. Adet kanaması, gebelik oluşmadığı zaman rahmin iç tabakasının dökülmesinden kaynaklanan bir olaydır.
- d. Bebeğin cinsiyeti erkek üreme hücresi tarafından belirlenir.
- e. Gebeliğin ilk üç ayı bebeğin çevresel tehlikelere karşı en hassas olduğu dönemdir.

20. Aşağıdakilerden hangisi erkek üreme organlarından değildir?

- a. Prostat
- b. Bartholin Bezi
- c. Erbezi
- d. Penis
- e. Tohum kanalı

21. Bireyin çeşitli görsel, düşünsel ve fiziksel yöntemler kullanarak kendi kendini tatmin etmesi ve cinsel doyum sağlamanın bir yolu olarak tanımlanan cinsel davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Mastürbasyon
- b. Cinsel ilişki
- c. Oral seks
- d. Anal seks
- e. Fantezi

22. Adet döngüsüne ilişkin aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a. Normal bir adet döngüsünde, iki adet kanaması arasındaki süre ortalama 28 gündür.
- b. Adet kanaması, 3-7 gün boyunca sürer.
- c. Adet kanamalarının ve üreme yeteneğinin sona ermesi menopoz olarak adlandırılır.
- d. Adet kanaması vücuttaki kirli kanın dışarı atılmasını sağlar.
- e. Adet kanaması öncesinde kadınlarda gerginlik ve huzursuzluk sık yaşanır.

23. Aşağıdaki gebelikten korunma yöntemlerinden hangisinin etkinliği (gebelikten koruma yüzdesi) düşüktür?

- a. Kondom (Prezervatif)
- b. Takvim yöntemi
- c. Doğum Kontrol Hapı
- d. Rahim İçi Araç
- e. Hormonal Enjeksiyonlar

24. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi doğrudur?

- a. İlk cinsel ilişkide gebelik oluşmaz.
- b. Gebeliğin oluşması için erkeğin kadının vajinasına boşalması şarttır.
- c. Cinsel ilişki sonrası kadın üreme organlarını su ile yıkarsa gebelik oluşmaz.
- d. Geri çekme (dışarıya boşalma) yöntemi, kullanılırken gebelik gelişebilir.
- e. Doğumdan sonra kadın, emzirdiği sürece gebe kalmaz.

25. Aşağıda verilen gebeliği önleyici yöntemlerden hangisi tekrar çocuk sahibi olmak isteyen bir çift için uygun değildir?

- a. Doğum kontrol hapı
- b. Deri altı çubukları
- c. Kondom (Prezervatif)
- d. Tüplerin Bağlanması
- e. Rahim İçi Araç

26. Aşağıdakilerden hangisi bir gebelikten korunma yöntemi değildir?

- a. Rahim İçi Araç
- b. Doğum Kontrol Hapı
- c. Aylık İğneler
- d. Tüplerin Bağlanması
- e. Küretaj

27. Gebeliği önleyici yöntem kullanmadan gerçekleşen cinsel ilişki sonrası ya da kullanılan korunma yönteminin başarısızlığı durumunda gebeliği önlemek için aşağıdaki yöntemlerden hangisi kullanılabilir?

- a. Ertesi Gün Hapı
- b. Takvim Yöntemi
- c. Vücut Isısı Yöntemi
- d. Kondom (Prezervatif)
- e. Sperm Öldürücü Köpükler

28. Aşağıdakilerden hangisi kondom (prezervatif) kullanımında dikkat edilmesi gereken noktalardan biri değildir?

- a. Son kullanım tarihi geçmiş kondom kullanılmamalıdır.
- b. Her türlü cinsel ilişkide (vajinal, oral, anal) kondom kullanılmalıdır.
- c. Kondomlar kayganlaştırıcılar ile birlikte kullanılmalıdır.
- d. Her cinsel ilişkide yeni bir kondom kullanılmalıdır.
- e. Kondom paketi kesici bir aletle açılmamalıdır.

29. Aşağıdaki bireylerden hangisi cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar açısından en düşük riski taşır?

- a. Uyuşturucu kullanan bireyler
- b. Tek cinsel eşi olan bireyler
- c. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyon geçirmiş ve iyileşmiş bireyler
- d. Korunmasız ilişkide bulunmuş bireyler
- e. Dövme yaptıran bireyler

30. Aşağıdakilerden hangisi CYBE ile enfekte olma riskini azaltan en etkili yöntemdir?

- a. Doğum kontrol hapları
- b. Rahim içi araç
- c. Aylık iğneler
- d. Kondom (Prezervatif)
- e. Deri altı çubukları

31. Cinsel yolla bulaşan bir etken olup aynı zamanda kadınlarda rahim ağzı kanserine neden olan mikroorganizma aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Hepatit B virüsü
- b. İnsan Papilloma Virüsü (HPV)
- c. Genital Uçuk virüsü
- d. HIV virüsü
- e. Klamidya trakomatis

32. Aşağıdaki vücut sıvılarından hangisi cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların kişiden kişiye taşınmasında en az etkilidir?

- a. İdrar
- b. Kan
- c. Sperm
- d. Vajinal salgı
- e. Anne sütü

33. Aşağıda verilen cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan hangisine yönelik aşılama önerilmektedir?

- a. Hepatit B
- b. HIV / AIDS
- c. Bel Soğukluğu
- d. Frengi
- e. Genital Uçuk

34. AIDS hastalığı aşağıdaki yollardan hangisi ile bulaşabilmektedir?

- a. Aynı ortamı soluma
- b. El sıkışma
- c. Kucaklama
- d. Derin öpüşme
- e. Aynı yüzme havuzunu kullanma

35. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların tedavisi ile ilişkili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- a. Tedavi için acele edilmez, ertelenebilir.
- b. Her hastalık için tedavi gerekli değildir.
- c. Bir kez tedavisi alan kişiye yeni bir hastalık bulaşmaz.
- d. Hastalıkların tümünün kesin tedavileri mevcuttur.
- e. Hastalığı olan kişinin cinsel eşi de tedaviye alınır.

36. Cinsel şiddetle ilişkili olarak aşağıda verilen ifadelerden hangisi doğrudur?

- a. Kadınların teşhir edici kıyafetler giymesi cinsel şiddeti doğurur.
- b. Cinsel şiddet, mağdur için travmatik bir deneyimdir.
- c. Cinsel şiddet uygulayanların tümü erkeklerden oluşur.
- d. Yalnızca kadınlar cinsel şiddete uğrar.
- e. Cinsel şiddet, bireye yabancı kişiler tarafından uygulanır.

37. Aşağıdakilerden hangisi kadınlara yönelik cinsel saldırı olgularının altta yatan nedenleri arasında sayılamaz?

- a. Aile içinde şiddet davranışının öğrenilmesi
- b. Toplumda “şiddeti kadın istiyor” algısının hakim olması
- c. Kadınların pasif kişilik olarak yetiştirilmesi
- d. Toplumda erkeğe korumacı roller atfedilmesi
- e. Erkeklerin eğitim düzeyinin kadınlardan yüksek olması

38. Aşağıdakilerden hangisi cinsel şiddete maruz kalan bir bireyin yapması gereken uygun bir davranış değildir?

- a. Durumu ailesi ile konuşmak
- b. Yasal hakları konusunda bilgilenmek
- c. Durumu paylaşmamak ve kabullenmek
- d. Sosyal desteklerini harekete geçirmek
- e. Durumu polise bildirmek

39. Bireyin cinselliğinin ifadesi olarak sürekli yaptığı faaliyetler ya da alışkanlıklar olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Cinsel uyum
- b. Cinsel davranış
- c. Cinsel kimlik
- d. Cinsel yönelim
- e. Cinsel rol

40. Aşağıdakilerden hangisi riskli cinsel davranışların ortaya çıkmasına neden olan faktörlerden biri değildir?

- a. Bilgi eksikliği
- b. Aşırı özgüven
- c. Olumlu cinsellik algısı
- d. Zayıf sorumluluk bilinci
- e. Yetersiz analiz becerisi

EK-7 Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği Kısa Formu

	A: Kesinlikle katılıyorum	B: Katılıyorum	C: Kararsızım	D: Katılmıyorum	E: Kesinlikle katılmıyorum
1. Birisiyle seks yapmak için ona bağlanmak zorunda değilim.	A	B	C	D	E
2. Rastgele seks, kabul edilebilir bir olaydır.	A	B	C	D	E
3. Çok sayıda partnerle seks yapmaktan hoşlanırım.	A	B	C	D	E
4. Tek gecelik ilişkiler, bazen çok eğlenceli olabilir.	A	B	C	D	E
5. Belli bir zamanda birden fazla kişiyle cinsel birliktelik yaşamak, normal bir şeydir.	A	B	C	D	E
6. Her iki taraf da aynı fikirdeyse seksi zevklerin paylaşımı olarak görebiliriz.	A	B	C	D	E
7. En iyi seks, kuralların olmadığı sekstir.	A	B	C	D	E
8. İnsanlar daha özgürce seks yapabilse hayat daha kolay olurdu.	A	B	C	D	E
9. Çok sevmediğin birisiyle seks yapıp bundan hoşlanmak mümkündür.	A	B	C	D	E
10. Seksin yalnızca iyi bir fiziksel rahatlama niteliğini taşıması mümkündür.	A	B	C	D	E
11. Doğum kontrolü, sorumluluk taşıyan cinselliğin bir parçasıdır.	A	B	C	D	E
12. Bir kadın, doğum kontrolü sorumluluğunu paylaşmalıdır.	A	B	C	D	E
13. Bir erkek, doğum kontrolü sorumluluğunu paylaşmalıdır.	A	B	C	D	E
14. İki kişi arasında en yakın iletişim tarzı sekstir.	A	B	C	D	E
15. Birbirini çok seven iki kişi arasındaki cinsel ilişki, en üst düzeydeki insan etkileşimidir.	A	B	C	D	E
16. Seks iyi bir nitelikte olursa, iki ruhun birleşmesine benzer.	A	B	C	D	E
17. Seks, yaşamın çok önemli bir parçasıdır.	A	B	C	D	E
18. Seks, genellikle yoğun ve insanı adeta ezip geçen bir yaşantıdır.	A	B	C	D	E
19. En iyi seks, kendi zevkine odaklandığın sekstir.	A	B	C	D	E
20. Seks, öncelikle başka birinden zevk almaktır.	A	B	C	D	E
21. Seksin temel amacı zevk almaktır.	A	B	C	D	E
22. Seks, öncelikle fiziksel bir şeydir.	A	B	C	D	E
23. Seks, esasen yemek yemek gibi bir beden işlevidir.	A	B	C	D	E

EK-8 Tez İntihal Raporu

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Mahmut EKMEN
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti

EĞİTİM

Derece	Adı	Bitirme Yılı
Üniversite	: Fırat Üniversitesi / Sağlık Memurluğu	2010

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2010-2011	Siirt Üniv. Sağlık YO	Araştırma Görevlisi
2011-2013	Kayseri/Sarız İlçe Dev Hast.	Hemşire
2013- Halen	Mardin Artuklu Üniv. Sağlık Hiz. MYO	Öğretim Görevlisi

YAYINLAR

Ekmen, M., & Bayram Değer, V. (2024). Kadın Akademisyenlerin Kariyer Engelleri: Bir Üniversite Örneği. Dicle Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14(27), 511-533. <https://doi.org/10.53092/duibfd.1339730>

Dilmen Bayar, B., Yaşar Can, S., Erten, M., Ekmen, M. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Depresyon ve Stres Düzeylerinin Belirlenmesi. Paramedik Ve Acil Sağlık Hizmetleri Dergisi, 2(1), 12-25.